

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

**BOLU KARTALKAYA MEVKİİNDE BULUNAN BİR OTELDE MEYDANA GELEN YANGIN FACİASININ TÜM BOYUTLARIYLA ARAŞTIRILARAK İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARIN SORUMLULUKLARININ TESPİT EDİLMESİ VE BENZER OLAYLARIN ÖNLENMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267)**

TUTANAK DERGİSİ

-----0-----

**10'uncu Toplantı
8 Nisan 2025 Salı**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı Derya Bakbak'ın, Komisyonun bugünkü gündemine, katılımcılara ve Profesör Doktor Hakan Serhad Soyhan'ın mazereti nedeniyle toplantıya katılamadığına ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Mühendislik Fakültesi Doktor Öğretim Üyesi Uğur Emre Temelli ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Doktor Ali Serdar Gürlek'in, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşada açılan yangın güvenliği yüksek lisans programı, ülkemizde yangın güvenliği eğitimi, verdikleri bilirkişi hizmetleri, örnek yangınlar, yaptıkları çalışmalar, saha gözlemleri, alınabilecek tedbirler, Las Vegas'taki otel yangını, Amerika'daki düzenlemeler, yangın güvenlik sistemi ve önerileri hakkında sunumu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BOLU KARTALKAYA MEVKİİNDE BULUNAN BİR OTELDE MEYDANA GELEN YANGIN FACİASININ TÜM BOYUTLARIYLA
ARAŞTIRILARAK İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARIN SORUMLULUKLARININ TESPİT EDİLMESİ VE BENZER OLAYLARIN
ÖNLENMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU

(10/2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267)

-----0-----

10'uncu Toplantı

8 Nisan 2025 Salı

-----0-----

I. GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 15.22'de açıldı.

Oturum Başkanı Derya Bakbak, Komisyonun bugünkü gündemine, katılımcılara ve Profesör Doktor Hakan Serhad Soyhan'ın mazereti nedeniyle toplantıya katılamadığına ilişkin açıklama yaptı.

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Mühendislik Fakültesi Doktor Öğretim Üyesi Uğur Emre Temelli ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Doktor Ali Serdar Gürlek tarafından, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşada açılan yangın güvenliği yüksek lisans programı, ülkemizde yangın güvenliği eğitimi, verdikleri bilirkşi hizmetleri, örnek yangınlar, yaptıkları çalışmalar, saha gözlemleri, alınabilecek tedbirler, Las Vegas'taki otel yangını, Amerika'daki düzenlemeler, yangın güvenlik sistemi ve önerileri hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 17.18'de son verildi.

8 Nisan 2025 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.22
BAŞKAN: Selami ALTINOK (Erzurum)
BAŞKAN VEKİLİ: Derya BAKBAK (Gaziantep)
SÖZCÜ: Semih IŞIKVER (Elâzığ)
KÂTİP: Nurettin ALAN (İstanbul)

----- 0 -----

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Sayın Komisyon üyeleri ve değerli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz. Komisyonumuzun 10'uncu Toplantısı için yeterli çoğunluğumuz vardır, toplantıyı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı Derya Bakkak'ın, Komisyonun bugünkü gündemine, katılımcılara ve Profesör Doktor Hakan Serhad Soyhan'ın mazereti nedeniyle toplantıya katılamadığına ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Bugünkü toplantımızda Araştırma Komisyonumuzla ilgili olarak akademisyenlerimizi dinleyeceğiz. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşadan Öğretim Üyesi Doktor Uğur Emre Temelli ile Öğretim Görevlisi Doktor Ali Serdar Gültek'e hoş geldiniz diyorum. Hocalarımız, üniversite bünyesinde yangın güvenliği konusunda lisansüstü programları yönetmekteler.

Toplantıya davet ettiğimiz Sakarya Üniversitesinden Profesör Doktor Hakan Serhad Soyhan Hocamız mazereti nedeniyle bugün toplantıya katılamıyor, başka bir toplantıda dinleyeceğiz inşallah.

Basın mensuplarımız gerekli görüntüleri aldılarsa müsaadelerini istiyoruz.

Teşekkür ediyorum basın mensuplarımıza.

Sözü hocalarımıza veriyorum.

İlk olarak İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşadan Öğretim Üyesi Doktor Uğur Emre Temelli Hocamızı dinliyoruz.

Buyurun Hocam.

III.- SUNUMLAR

1.- İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Mühendislik Fakültesi Doktor Öğretim Üyesi Uğur Emre Temelli ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Doktor Ali Serdar Gürlek'in, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşada açılan yangın güvenliği yüksek lisans programı, ülkemizde yangın güvenliği eğitimi, verdikleri birlikteli hizmetleri, örnek yangınlar, yaptıkları çalışmalar, saha gözlemleri, alınabilecek tedbirler, Las Vegas'taki otel yangını, Amerika'daki düzenlemeler, yangın güvenlik sistemi ve önerileri hakkında sunumu

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Komisyon Başkanım, değerli vekillerim; davetiniz için öncelikli olarak teşekkür ediyoruz.

Başta Rektörüm Sayın Profesör Doktor Nuri Aydın'ın selamlarını iletmek istiyorum, kendisi katılmak istedi ama yoğunluğundan dolayı dâhil olamadı.

Önce kendimden bahsedeyim: İnşaat yüksek mühendisiyim, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşada yangın güvenliği konusunda yüksek lisans programında öğretim üyesiyim. Ali Serdar Hocam ve birkaç hocamız daha var, biz beraber bu süreci yönetiyoruz.

Bugün de Komisyonla ilgili size birkaç bilgi danışmaya çalışacağız.

Ali Serdar Hocam...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Sayın Başkan, sayın vekiller; makine mühendisiyim. Makine mühendisliği lisansından sonra yangın mühendisliğinde -Türkiye'deki ilk mezunlardan- Amerika Birleşik Devletleri'nde bunun yüksek lisans çalışmasını yaptım. Peşinden, memlekete döndükten sonra, özel sektör çalışmalarından sonra İstanbul Üniversitesi bünyesinde öğretim görevlisi olarak 2004 yılından beri hizmet veriyorum. Şu anda da üniversitemizde yangın güvenliği yüksek lisans programında öğrencilerimizi yetiştirmeye başladık.

Konuyla ilgili olarak Emre Hocamla biz sunuma slaytlarda bölümleri paylaşarak devam edeceğiz uygun görürseniz.

Emre Hocam şimdi devam edecek.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Öncelikli olarak, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa olarak 2024 yılında YÖK tarafından yangın güvenliği yüksek lisans programımız onaylandı; biz beş yıldır bununla ilgili çaba gösteriyoruz, sonunda onaylandı ve 2025 döneminde ilk öğrencilerimizi aldık. Bizim yangın güvenliği yüksek lisans programımızda -biraz ufak gözüküyor bu slaytta ama- yangın güvenliğiyle ilgili müfredatımızda uluslararası camiada, akademik camiada, literatürde kabul görmüş 38 üniversitenin müfredatıyla benzer bir müfredat oluşturmaya çalıştık İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa olarak. Ekranda gördüğünüz üzere -dikkatinizi çekiyor mu şu anda, ufak gözüküyor ama- "yangın" multidisipliner bir kavram; kimya mühendisliği, inşaat mühendisliği, makine mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği, tıp, adli bilimler gibi bilimlerden oluşuyor ve dünya çapında bunun kabulü... Aslına bakarsanız, disiplinler arasında çalışma olduğu için yüksek lisans çerçevesinde daha ağırlıklı çalışmaların olduğunu buradaki lisans ve yüksek lisans programlarından görebiliyorsunuz. Biz de İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşanın -hani kurumsal bir büyüklüğümüz var açık konuşmak gerekirse İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşanın- tıp fakültemizden, Adli Bilimler Enstitümüzden, inşaat mühendisliğinden işte ben, makine mühendisliğinden arkadaşlarımız, elektrik-elektronik mühendisliğinden, orman mühendisliğinden hocalarımızla bir yüksek lisans programını kurduk. Bu şekilde, öğrencilerimizi uzmanlaşmak istedikleri alanlara

göre seçtiğimiz bir sistematik oluşturmaya çalışıyoruz ve bununla ilgili ilk öğrencilerimizi aldık. Şimdi, bu yangın felaketi ve yangın algısının biraz daha öne çıkmasıyla beraber insanlarda, önümüzdeki dönem çok daha fazla talep göreceğimizi tahmin ediyoruz.

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Lisanstan alırken bir kısıtınız var mı?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Şöyle Sayın Vekilim: Mühendislik mezunu veya mimar olma koşulumuz var bizim, başka üniversitelerde bu yok çünkü biraz evvel size bahsettiğim bu müfredatta, uluslararası akademik camiadaki müfredatta sayısal metotlarla çalışmamız gerekiyor. Yani bir lineer hızlandırıcı hesabı yapan veya işte, akışkanlar dinamiğini bilen, matematiksel modellemeyi yapabilecek yetkinlikteki insanlarla ancak biz bu çalışmayı akademik olarak sürdürebileceğimizi düşündüğümüz için yüksek lisans programımızı kurarken mühendislik ve mimarlık altyapısına sahip insanların olmasını tercih ettik. Tabii ki şu anda ekranda gördüğünüz gibi, işte, Adli Bilimler Enstitüsündeki uzmanlar, tıp fakültesinden hocalarımız, maden mühendisliğinden -yani madenlerdeki patlamalar ve yangınlarla da ilgili süreçlerimiz çünkü devam ediyor- kimya mühendisliği, orman mühendisliği gibi çeşitli disiplinlerden hocalarımızla beraber bu programı uluslararası camiada yürütecek şekilde organize ettik.

Serdar Hocam...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Bu yüksek lisans çalışmasından önce ülkemizde bu işin eğitimi ilk olarak meslek yüksekokullarında 2000 yılında başladı, 1999'daki büyük depremde sonra, yurt dışından gelen yardımlar ve onların çeşitli program oluşturma istekleriyle. Tabii, İstanbul İtfaiyesi Eğitim Merkezi o zamanlar yeterli değildi, meslek büyüğümüz hocalarımızın anlattığından bildiğimiz. 2000 yılında İstanbul Üniversitesinde itfaiyecilik ve yangın güvenliği, peşinden Kocaeli Üniversitesinde, daha sonra Antalya Akdeniz Üniversitesinde, bugün hâlihazırda 17 üniversitede ön lisans seviyesinde iki yıllık program var. Biz Türkiye'de bunu ilk kuran programız. Ben de 2004 yılından beri orada öğretim görevlisi olarak öğrencilerin yetiştirilmesine katkı veriyorum ve buradan mezun ettiğimiz gençler sadece itfaiye eri olmuyorlar, sadece havalimanında uçak söndürme ekiplerinde olmuyorlar, aynı zamanda fabrikaların, sonuçta illa mühendis olması gerekmiyor sistemi takip etmek için, işte hortum testeredir, tüplerin kontrolüdür, kapıların durumudur, bazı temel işlemler var, bazı temel bakım kontrol işleri var, bunları icra edecek kapasitede insanları da yetiştiriyoruz.

Aynı zamanda -hocam biraz evvel bahsetti- yangın çok boyutlu, çok kompleks bir işlem, birkaç, daha doğrusu 9 ayrı bileşenin bir araya gelmesiyle ancak tam anlamıyla bir güvenlik sağlanabiliyor. Burada bir bütünlük yaklaşım gerekiyor ve zaman içinde biz, 2004'ten beri aynı zamanda sanayide çeşitli konularda destek veriyoruz, çalışmalar yapıyoruz ve orada gördük, mühendisler veya yöneticiler bir hizmet alıyorlar ama mesela bir teknik müdür "Ben, algılama sistemlerinin bakımı hizmetini alıyorum ama bakım firması geliyor, ne yapıyor; bu sistem nasıl çalışıyor veya işte, söndürme sisteminin pompalarının kontrolünü yaptırıyoruz ama bu iş niye oluyor, nasıl oluyor, bunun şeyi nedir?" öğrenmek amacıyla... Bir yandan da mesela belediyenin, itfaiyenin ruhsat dairelerinde kişiler tahliyeyle ilgili mimari bileşenlere odaklanıyor -eğitimlerimizde bunu gördük- hani "Söndürme ve algılama bu işin nasıl birlikte hareket ettiğini anladık." diyorlar. Dolayısıyla hem bu bütünlük eğitimi vermek için hem de Yangından Korunma Yönetmeliği'nin 130'uncu maddesinde "yangın güvenliği sorumlusu" diye bir ifade var; burada, işletmelerde, kurumlarda bir kişinin bu sistemleri takip etmesi... Yönetmelik oldukça kapsamlı ve korunma teknolojisiyle ilgili çok fazla sistemi içeriyor ve "Bunların hepsini takip edecek bilgi ve beceriye sahip olunsun." diye yönetmelik söylüyor. Dolayısıyla bu ihtiyacı kapatmak üzere, 2012 yılından beri, bizim üniversitede, Sürekli Eğitim Merkezinde -Türkiye'de emsali yok bunun- elli saatlik, kısa, piyasadaki çalışan profesyonellere, ara yöneticilere yönelik bir eğitim programını da yangın güvenlik uzmanlığı sertifika eğitimi olarak veriyoruz. Buradaki amacımız, kişinin bu eğitimi bitirdikten sonra yangın risk değerlendirmesi yapabilmesi, bunu raporlayabilmesi, yönetimle paylaşabilmesi ve alınacak tedbirleri önceliklendirebilmesi; bu işin hem idari önlemler tarafının hem de teknik önlemler tarafının neler olması gerektiği hakkında bütün bileşenleri bir arada gördüğü... Yine, sadece hoca olarak dersi teorik anlatmıyoruz, piyasada bu işi yapan kişiler vakitlerini ayırıyorlar, geliyorlar -işte, söndürme sistemi, algılama sistemi, elektrik güvenliği- bu işleri hâlihazırda yapan insanlar derslerimize katılıyorlar. Sonunda bir sınav var, aralarda sınav var; sınavlardan geçemeyenler de sertifikayı alamıyor. Devam zorunluluğu olan ciddi bir eğitimi uzun süredir devam ettiriyoruz.

Aynı zamanda, sigorta sektörüne de birliktelik hizmeti veriyoruz. Bununla ilgili sözü Uğur Emre Hocama veriyorum, o anlatacak.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Şimdi ekranda gördüğünüz Türkiye'nin en büyük lojistik depolarından biri, büyük bir alışveriş sitesinin lojistik deposu; 2021 yılında bu yangın oldu, 400 milyon euroluk emtia yandı burada, İstanbul'da ve 8 bin metrekarelik bir depo çöktü. Bu yangınla ilgili sigorta firmaları yangın bedelinin kime rücu edileceğini sormak için belli konularda tarafımıza ulaşıyorlar. Bizden önce içinde alt kiracılar vardı, 11 tane savcılık dosyasının olduğu bir dosyaydı bu. Biz girmeden önceki 9 bilirkişi raporu, yangının elektrik kontağından çıktığını ifade ettiler ama tabii ki burada -insanları şey yapmak için değil- detaylı araştırma yapma imkânı olması gerekiyor. Biz burada incelemeyi yaptık yine, bahsettiğimiz yangın güvenliği yüksek lisans programındaki hocalarımızla beraber. Elektrikli bir skuterin lityum iyon bataryasından çıkan ateşin bu yangına sürüklediğini ve bu sürece sebep olduğunu tespit ettik. Bunun matematiksel modellemeyle de... İşte, Serdar Hocam soğutma sistemlerini, söndürme sistemlerini; Cengiz Hocam elektrik algılama sistemlerini; ben kaçış kompartımanlarını, mimari ve inşaat konularını inceleyerek yangının gerçekten çıkış sebebini ve çıkış noktasını tespit edebildik.

Benzer şekilde, Serdar Hocam...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Evet, bu da bir tekstil fabrikasından kesitler. Burada da sigorta şirketi "İki yılda 3 kere yangın çıktı. Biz bu yangının doğal sebeplerden olmadığı şüphesindeyiz, araştırmanızı istiyoruz." diye davet ettiler sahaya. Burada adli bilimlerden uzman hocaları da çağırdık çünkü işin içinde bir kimyasal var mı, yok mu; bu soruyu ekarte edebilmek için. Çizimler yok, görüntüler yok, kayıtlar yok; bire bir ölçümler alarak uzun uğraşlarla modelini kurduk, bilgisayarda bunun hesaplamasını yaptık ve

fabrikada o anki beyanlarla, görgü şahitlerinin, mal sahibinin beyanıyla uyumlu olmayan şekilde yangının ilerlediği sonucuna vardık ve bunu adli makamlara da sunduk; oldukça yardımcı olduğunu düşünüyoruz.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Yani bu işin aslında biraz, sigortadan para almak amacıyla yapılan bir uygulama olduğunu da bu şekilde tespit ettiğimizi söyleyebiliriz.

Benzer şekilde, yine, bir tekstil firmasının deposunda yangın çıkıyor ve yangından sonra -zaten malzeme yanıyor ama binanın taşıyıcı sistemi, betonun kavrulması, demir bağlantılarının kopması, erimesi gibi süreçlerle ilgili binanın betonarme sisteminin, yangından sonraki dirençlerinin yani dayanımının ne durumda olduğuyla da ilgili çalışmalar yapıp bunlarla ilgili çalışmalarımızı da hem akademik ortamda hem de... Biz mühendisler matematiksel olarak bir şey ispatlayamadan yorumlayamıyoruz yani bizim bunların hepsini sonlu elemanlar modeliyle veya benzer şekillerde hesaplayarak onlara sunmamız gerekiyor. Bu şekilde çalışmalarımızı yaparak hem sigorta firmalarına hem de isteyen başka özel firmalara danışmanlık veriyoruz.

Mesela, örnek veriyorum: Bu bir zincir sağlık kuruluşu. Solda gördüğünüz resimde bir yangın kapısı var, yangın kapısı olarak gözükmüyor ama üzerindeki menfezler plastik; bu yangın kapısı olarak kurulmuş bir kapı. Sağdaki resimde elektrik panosundaki, buradaki kabloların "halojen free" olması gerekiyor, zırhlı olması gerekiyor ve sızdırmaz alanlar olması gerekiyor ama bunu bilen, denetleyen bir uygulama birimi olmadığı için bu sağlık kompleksinde bu tarz hatalar meydana gelebiliyor.

Benzer şekilde, soldaki resimde... Biz inşaat mühendisleri "asmolen straforu" olarak ifade ederiz bunu, döşemelerin düz olması için yaptığımız bir strafordur ama inanılmaz yanıcı bir malzemedir. Bu elektrik odasının -trafo burası- trafonun tavanı. Trafonun tavanında bununla ilgili bir izolasyon yapılmadan bu sağlık kuruluşu burada hizmet vermeye devam ediyor yani olası bir yangında zaten orası yanacak çünkü bunu algılayabilecek, uyarabilecek veya yönlendirebilecek bir kimse yok.

Yine, benzer şekilde sağdaki resimde bir yangın kapısı görüyorsunuz; köpükleri sızdırmaz köpük, yanmaz köpük, pembe köpük -biz bunu buradan görebiliyoruz- ama gördüğünüz üzere boşluklar var, hava kaçırıyor yani sızdırmazlığının olmadığını bu şekilde tespit edebiliyoruz. Yangın kapısı var mı? Evet, yönetmeliğe göre var. Doğru uygulanmış mı? Hayır, uygulanmamış şeklinde gösteriliyor. Mesela, soldaki resim, yine bir elektrik şaftı, elektrik kablolarının geçtiği bir şaft. İzolasyon sistemini görüyorsanız eğer, oradaki sızdırmazlıkları -taş yünü parçalarını- poliüretan yani yanıcı bir malzemeyle sıkıştırarak yaptıkları bir uygulama. Biz bunları belli firmalara, talepleri doğrultusunda kuruluşlara gidip yerlerinde tespit yapıp bu tarz eksikleri... Yani bunları çünkü parayla birilerine yaptırıyorlar veya denetlenmek istiyorlar, uluslararası kuruluşların hizmet verdikleri için şey yapıyorlar. Bu yangından sonra, hakikaten Kartalkaya yangınından sonra... Aslına bakarsanız, geçen seneki bu gece kulübü yangınıyla beraber başlayan bir süreçti doğrusunu konuşmak gerekirse. Orada da ben bilirkişi olarak görev almıştım. Süreci, bu şekildeki eksiklikleri görüp bunları tespit etmemiz gerekiyor.

Yine, sağdaki resimde, elektrik kablolarında tavan arasındaki gözükmeyen kısımda yine poliüretan köpükle, yanıcı bir malzemeyle, sızdırmaz veya yanmaz olması gereken bir alanda bu uygulamanın yapılmış olduğunu görebiliyoruz.

En komiğine geleceğim şimdi, ne olur söylediğimi yanlış anlamayın. Soldaki kapı, çok güzel gözüken bir yangın kapısı ve bu kapının -"ADP" dediğimiz, bizim zayıf akım odasında olan bir kapı bu- altmış dakika yangına dayanması gerekiyor minimum; test ettirdik akredite bir laboratuvarı, on iki dakikada yandı. Şu anda burada bu yangın kapısı var, hâlâ aktif olarak duruyor. İşletmenin sahibi bizden bu konuda destek aldı ve bugüne kadar "Ben dolandırılmışım." tabirini açık açık kullandı çünkü bunu denetleyebilecek, koordine edebilecek bir sistem yok.

Yine, benzer şekilde, başka bir kuruluş sağdaki resimde -bizim halk arasında "iskân" olarak bildiğimiz- yapı kullanma belgesi almak için yangın merdiveninin kompartımanını alçı panel duvarlarla yapmış ama bunun geçici yapıldığını fotoğraftan da net bir şekilde görebiliyorsunuz. Sonrasında iskân alındığı zaman, yapı kullanma belgesi alındıktan sonra bu sökülecek ve buradaki yangın kapısı, yangın kompartımanı, yangın kompartımanı özelliğini göstermeyen bir merdiven, hatta bir baca şaftı hâline gelecek.

Evet Sayın Hocam, ben çok konuştum, sıra sende.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Estağfurullah.

Konaklama sektöründe çalışmalarımızı sormuştunuz davetiyenizde. Bizim buna yönelik bir çalışmamız var. 2010 yılında İstanbul'un merkezi bir yerinde, bir Alman yatırımı, bir rezidans binası işte konut otel olarak hizmet veriyor; bir yangın çıkıyor taşeronun tadilatı sırasında, peşinden "İtfaiye yangına geç müdahale etti, bir buçuk saat sonra müdahale etti. Akıllı binaydı ama çok zarar gördük, itfaiye kusurludur." diye böyle medyada beyanlar oldu. İtfaiyedeki meslektaşlarımıza sorduğumuzda "Ya, niye böyle oldu. Ne aksadı?" diye içeride olması gereken bir sabit boru sistemi var. İtfaiyeci 20 kat yukarıya donanımını asansörle çıkarıp, oradaki hazır tesisatı bağlayıp alttan gelen suyla kata hızlıca müdahale edebilir, bu yönetmelikte var fakat bu binada bu kurulmamış, dolayısıyla 22 kat yangın merdiveninde hortum hattı oluşturup ondan sonra yangına müdahale edebildikleri için geciktiğini söylediler. Bu çok büyük bir aksaklık. "Acaba başka var mı böyle? Hatta gecenin iki buçuğunda bir yangın çıksa, itfaiye kapıya gelse bu tür akıllı binalar, yüksek binalar, buradaki çalışanlar itfaiyeyi güvenli bir şekilde, doğru bir şekilde yangına yönlendirebilecek mi, müdahale ettirebilecek mi?" sorusuyla biz İstanbul'da Şişli, Maslak ve İkitelli bölgesindeki otel, rezidans, iş merkezleri gibi binalarda İstanbul İtfaiye Daire Başkanlığıyla beraber bir çalışma yaptık. Burada 75 soruluk -bu önemli- oldukça kapsamlı bir kontrol listesi sorularımız vardı. Binalara randevu aldık, gittik; idari müdür, teknik müdür, güvenlik müdürü, bu insanlarla beraber sorguladık ve burada sorguladığımız "İtfaiye binaya yaklaşabiliyor mu? İtfaiye binanın çevresinde kamyonlarını kurup hortumlarını hazırlayabiliyor mu, binaya girebiliyor mu? Yangın mahalline güvenli bir şekilde ulaşabiliyor mu? Kurtarma operasyonu yürütebiliyor mu? Binadan güvenli bir şekilde çıkabilecek mi?" Bunu odaklayan bir çalışma sonucunda... Bu binalar tabii büyük yatırımlar; kredi alınarak yapıldığı için kreditor de sigortalanmasını istiyor. Sigorta da bir dış denetimden, çeşitli sistemler yönetmeliğe mevzuata uyumlu mu?" diye soruyor. Evet, yönetmelikte olması gereken birçok sistem, söndürme algılama sistemleri var fakat bizim sorgulamamız sonrasında gördük ki sistem kurulduğu hâlde bırakılmış, hatta bazı yöneticiler değişmiş. Bizimle beraber binayı gezen yönetici, teknik kişi "Aa, bizde böyle sistem mi vardı?" diye tepkiler de veriyordu. Evet, sistemimiz

var, o bizi koruyacak ama bunu işleten, bunu kullanan insan faktörü... Gece vardiyasına mekanik birimde en deneyimsiz, en genç kişiyi bırakıyorlar, onun hiçbir şeyden haberi yok. Böyle, insan faktörünün ihmal edildiği bir konunun olduğunu da 2010 yılındaki çalışmamızda gördük ve bunu bir uluslararası konferansta kamuoyuyla paylaştık. Burada, yine bahsettiğim gibi, çok farklı konularda hem algılama hem söndürme hem dumanın kontrolü hem de genel tesisatların durumu ve mimari bileşenler hep birlikte çalışıldı.

Başka bir çalışmamızdaysa bir havalandırma sistemi içinde ilerleyen yangını matematik modeliyle bilgisayarda ancak çözebildik ve bunu, dünyanın prestijli, "Q1" kategorisinde bir inşaat mühendisliği dergisinde yayınlamayı başardık.

Sadece o değil, İstanbul deprem riski yaşıyor ve 2005 yılında Japon Afet Ajansının (JICA)'nın yaptığı bir rapor var. Beklenen o 7 üstündeki depremde 500 doğal gaz servis kutusunun aynı anda yangın çıkarma olasılığı şu anda İstanbul'un ilk müdahale birimleri tarafından senaryolaştırılmış. Buna yönelik de hazırlık da yatırım da o yıldan beri yapılmaya çalışılıyor. Tarihî Yarımada'daki ahşap yapı stokunu da dikkate alarak "Acaba ne olabilir?" diye, Boğaziçi Üniversitesinin yakın zamanda yine İstanbul Belediyesiyle yürüttüğü bir hasar tespit simülasyon çalışması var, oradaki veriyi kullanarak yangın boyutuyla değerlendirdik ve yine geçtiğimiz yaz bir konferansta bunu sunduk.

Aynı zamanda, deprem sadece yangın değil altyapıda da ciddi problemler yaratıyor, deprem sonrası hijyen problemleri de oluyor. Şu an konumuzla alakalı olmasa bile o konuda da bir çalışmamız var.

"Tarihî yapılar" deyince taşınmaz kültür varlıkları söz konusu. Emre Hocamın bu konuda da değerli çalışmaları var, ondan bahsedecek şimdi kendisi.

Buyurun.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Şöyle kısaca söyleyeyim: Şimdi, biz ülke olarak kültürel mirası çok güçlü olan bir ülkeyiz ve kültürel tescilli yapılarımızı koruyup bunları turizm kaynağı olarak veya başka şekillerde de sunuyoruz yani hem yerli turistimize hem yabancı turistimize. Ancak bu tescilli yapılarda bazı şeylere müdahale etmek çok zor, tescilli yapıların müdahalesi ve korunması gerçekten zor. Kullanım amaçları değişiyor, köşk olarak yapılan yerler başka amaçlarla kullanılıyor, konut yükünden okul yüküne veya müze yüküne bir şeyler değişebiliyor. Tabii ki bunlar da risklerini artırıyor. İstanbul'da -benim tescilli eser yangınlarıyla ilgili epey bir çalışmam var- Gazipaşa İlkokulu yangını; bu, hepimizin bildiği Beşiktaş'ta, Boğaz'da olan bir yangın, yine geçtiğimiz senelerde Haydarpaşa Garı'nda çıkan yangın, yine benzer şekilde İstanbul Cağaloğlu'nda Valiliğin yanındaki İl Millî Eğitim Müdürlüğü binasının yangını ve yine Galatasaray Üniversitesinin çatısında çıkan bir yangın gibi süreçler var. Bu tescilli yapıların korunması gerekiyor. Zaten şu anda hem Kültür ve Turizm Bakanlığı hem de belli başlı belediyeler bunların ihya edilmesi için çeşitli çalışmalarını sürdürüyorlar ama bunlarla ilgili yangın riski geri dönüştürülebilir bir risk değil çünkü bu tescilli yapıları tekrardan ortaya çıkarma ihtimalimiz yok. Bu yüzden de özel önem gerektiren bir süreç olduğunu da tekrardan ifade etmem gerekiyor.

Serdar Hocam...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Evet, sadece konutlar, oteller, tarihî binalar değil, fabrikalar, endüstriyel yangınlar da ülkemiz ekonomisine ciddi zarar veriyor. Bu konuda da 2016 yılında Çalışma Bakanlığının konferansında sunduğumuz bir çalışmadan hızlıca bahsetmek istiyorum. Burada 60 tane fabrika ayrı ayrı değerlendirildi. Bu fabrikalar küçük işletmeler değil. "İstanbul Sanayi Odası 500" diye her yıl yayımlanan bir liste var; yabancı yatırımı olan, ihracata çalışan; KOBİ değil orta ve üst ölçekli fabrikalar. Bunlar da tabii, yangın güvenliği farkındalığının -yabancı yatırımdan dolayı böyle bir algı vardır memleketimizde- daha yüksek olması bekleniyor. Fakat baktığımızda binada üretimin ve depolamanın aynı hacim içinde yapılması, yangın başladığında hızlıca diğer taraflara yayılmasıyla hem makine yönetimini kaybediyorsunuz hem ham maddeyi veya satıp para kazanacağınız mamulü kaybediyorsunuz; ciddi bir ekonomik değer kaybı oluyor. Aynı zamanda itfaiyenin de bu kadar büyük bir yangını söndürme imkânı yok; dışarıdan altı saat, on saat, on iki saat müdahalelerle ancak kontrol ediyor.

Çalışmada gördük ki yarısından fazlası, yüzde 60'ı aynı bina, aynı çatı altında faaliyetlerini yürütüyor. Bir basit yangın duvarıyla da bu yangınların zararını azaltacak tedbirleri almadığını gördük.

Algılama sistemi, dumanın algılanması, yangının erken fark edilmesi, erken müdahale edilmesi çok mühim. Bütün işletmelerde bir şekilde algılama sistemi var fakat "Çalışıyor mu?" "Doğru işletiliyor mu?" "Bataryası bağlı mı?" "Doğru sinyal veriyor mu?" "Tamir edilmiş mi?" gibi sorulara baktığımızda yüzde 70'inin eksik durumda olduğunu, hatalı durumda olduğunu, fonksiyonel olmadığını gördük.

Çatı izolasyonu... Şimdi, yüksek enerjili bir yangın başlıyor ve binayı etkiliyor, sonunda da çatı çöküyor. "Uzay kafes" dediğimiz bir sistem var, pratik oluyor, geniş açıklıkları taşıması kolay oluyor fakat bunu korumaya yönelik hiçbir izolasyonun hiçbir işletmede yapılmadığını gördük.

Yağmurlama sistemi "sprinkler" olarak da biliniyor; yüzde 98 başarıyla çalışan, doğru tasarlandığında, doğru bakımı yapıldığında, altındaki yangın yükü değiştirilmediği sürece dünyada 100 yangının 98'ini kurtardığı bilinen bir istatistik. Fabrikaların yarısında bu sistem yok; basit hortumlarla, tüplerle, bu basit tedbirlerle, itfaiyeye güvenerek yangın önlemi almayı tercih ettiklerini görüyoruz. Bu tür basit hortum sistemlerini destekleyecek pompa sistemi de yetersiz, su deposu yetersiz, yarısında yine böyle yetersizlikler olduğunu gördük.

Can güvenliği... İşçileri tahliye etmeniz lazım, fabrikanın yangından etkilenmemesi lazım. İşte, Çalışma Bakanlığının iş güvenliği mevzuatında bir acil durum planı hazırlanması gerekiyor. Mutat bir format var; buna göre bütün işletmeler acil durum planını yapmış fakat işletmenin yaptığı iş koluna göre veya binanın kendine has tehlikelere, ondan oluşacak risklere göre, mesela "Kamyon trafiği olan bir yerde kamyon çarparsa ne olacak?" tarzında veya işte "Yakıt hattını kırarsa çıkacak yangına nasıl müdahale edeceksin?" gibi konuları böyle spesifik olarak işlemediklerini, yetersiz planlarla... Ve yine tahliyede işçileri yönlendirecek tertibatın... Yangın çıktığında gündüz vakti bile duman bastığında ortalık zifiri karanlığa dönüyor, giriş çıkışları gösteren acil aydınlatma sistemlerinin olması gerekiyor; yüzde 80'inde bunların olmadığı, olanların da çalışmadığı veya bataryalarının bozuk olduğu gibi durumları tespit ettik.

Şimdi, efendim, yangın güvenliği hem karmaşık bir konu ama temelde 3 ana başlığa dayanıyor: Önleme, korunma ve söndürme.

Önleme, esasında tamamen işletmenin idari tedbirleriyle yürütülebilecek çok önemli bir fonksiyon. İşte, temizlik, bakım, elektrik tesisatının bakımı ve kontrolü, ondan sonra yangın risk analizi, sigara yasağı... Hiçbir teknik önlem almadan birçok yangını önlemek, oluşmamasını sağlamak mümkün ama yangınlar oluyor, insan hata yapıyor, makine arıza yapıyor veya sabotaj, kundak oluyor.

Burada yangının çıktığı bölgede tutulması, büyümesinin engellenmesi, işte erken algılanması... Bir algılama sistemi bir ila bir buçuk dakika içinde size uyarıyı veriyor, söndürme sistemi yine bir buçuk ila iki dakika içinde yoğun miktarda söndürme suyu veya gazı o alana tatbik ediyor, binanın içinde yayılmasını engelliyor. Bunlar teknik mühendislik konular. Bizler teknik insanlar olarak işletmelere -ve bizim yönetmelik de böyledir- önleme ve korunmaya yönelik şeyleri anlatıyoruz.

Söndürme... Önleyemedik, korunamadık, artık yangın aldı başını gitti; işte bu, özel eğitilmiş, özel donanıma sahip, profesyonel olarak bu işi yapan itfaiyenin uzmanlık alanı; bu, ayrı bir alan. Dolayısıyla onların da can güvenliğinin sağlanması gerekiyor ama ülkemizde maalesef hep müdahale ön plana çıkıyor "Tüp var mıydı, itfaiye yetişti mi?" şeklinde ama "Bunun öncesinde işletme yönetimi önleyici tedbirleri hakkıyla yerine getirdi mi; mühendislik tedbirlerini, koruma tedbirlerini yürüttü mü?" bunlar sorgulanmıyor.

"Yangın çok boyutlu değerlendirilsin." dediğimizde karşımıza böyle bir diyagram çıkıyor. Bunu ekim ayında Ankara'da bir konferansta Başkent Üniversitesinde sunduk. Bu, bir otel yangınının nasıl az hasarla atlatılabileceği veya çok hasar yaşanarak faciaya dönüşebileceğiyle ilgili ilişki haritası. Burada, yukarıda iki ana problem var: Biri yangının büyümesi, diğeri de -sağ tarafta- tahliye, can güvenliği. Eğer ki sisteminiz varsa örneğin sol alt köşede otomatik söndürme sisteminin çok önemli bir bileşen olduğundan bahsettik, bu varsa yangın çıktığı an otomatik olarak suyu deşarj edip, o bölgede tutup yangının büyümesini engelliyor. Yine, uyarı sistemi varsa oradan çıkan dumanı sistem algılıyor, bir yerde yangın çıktı diye hem çalışanları uyarıyor hem de binada yaşayan diğer insanları uyarıyor ve tahliye sürecini başlatabiliyorsunuz ama bu çalışmıyorsa yangın büyüyor. Bölümlendirme eksikse eğer ki yangın hacmiyle komşu hacimler birbirinden ayrıştırılmadıysa ve yanıcı yapı malzemeleri de kullanıldıysa yangın büyüyor, tahliye de gerçekleşemeyebiliyor.

Bu kadar karmaşık yapıda çok temel bir prensip var: Yangın anında bölmeler arasında dumanın transfer olmaması gerekiyor; yangın restoranda çıktıysa kaçış merdivenine dumanın girmemesi gerekiyor, kaçış merdivenine duman girdisiye konaklama katlarına girmemesi gerekiyor. 1980 yılında, kırk beş yıl önce Las Vegas'ta MGM Grand Otelinde bir yangın oldu, orada 70 kişi hayatını kaybetti, 700 kişi kaçış merdivenlerinden katlara dolan yangın yüzünden dumandan zehirlendi, yaralandı; 1 milyar dolar da tazminatın olduğu bir yangın. Kırk beş yıl önce konaklama sektörü dünyada bu prensibi edindi ve duman bölmeler arasında hareket etmesin koşuluyla mimari tasarımını değiştirdi, bu şekilde oldu. Bunu, sadece otel sektörü değil konaklama katları olarak gördüğünüz yerleri derslik olarak görün, alt tarafı da spor salonu olarak görün, spor salonundaki yangının derslik katlarına çıkmaması lazım. Hastane olarak görün alt kat poliklinik, ameliyathane olsun, üst kat klinik ve hasta yataklarının olduğu odalar olsun, çıkmaması lazım. Bu tür farklı fonksiyonlarda yani hangi bina olursa olsun bu temel prensip sağlandığı zaman yangın güvenliğinde çok önemli bir tedbir sağlanmış oluyor.

Şimdi, Amerikalıların NFPA diye bir kuruluşu var. Bu, dünyanın en itibarlı kuruluşu, 450'den fazla dokümanla yangının bütün boyutlarında düzenlemeleri federal yapıya sunmaya çalışıyorlar. Burada bunların standartlarında, kitaplarında bir cümle geçiyor, der ki: "Bir binada sadece duman dedektörünün olması, sadece yangın söndürme cihazının olması veya sadece söndürme sisteminin olması, o binada yangın güvenliği sağlandığı anlamına gelmez. Bunun için idari tedbirler, yangın prosedürü, önleyici tedbirler, bakımlar, ondan sonra kompartıman dediğimiz bu yangın bölmeleri, yanmaz yapı malzemeleri, algılama sistemi, söndürme sistemi hep birlikte bunlar yangın güvenliğini sağlayacaktır." Çünkü önleme tarafında bir hata yapıp elektrik tesisatında bir yangın çıksa algılama sisteminiz çalışmasa bile, bölmelendirmedeki kapı açık kalsa bile söndürme sisteminiz devreye girer ve 5'inci katmanda siz onu yakalarsınız, orada tutarsınız, tahliyeyi öbür taraftan sağlarsınız. Bu, çok boyutlu bir sistemdir. Bunu, bu şekilde sağladığınızda bunların hepsinin varlığı can güvenliğini mutlak olarak artıracak bir husustur.

Bir örnek vermek istiyorum: Bu yine Amerika'daki federal bir yapı, yasal bir kurum "Amerika Yangın İdaresi" diyebiliriz; vatandaşlara "Seyahatlerinizde yangın güvenliği olan otellerde kalın." diyor. Yangın güvenliği olan otel nedir? "Sabit enerji tesisatıyla bir duman dedektörü olsun, sabit boru tesisatıyla söndürme sistemi olsun." Nereden bulacaksın bu oteli? "Buyurun, biz denetledik, işte bir veri tabanı, bir liste var, buradan hangi bölgeye gidekseniz bakın, oradan seçin. İstiyorsanız bu otelde kalın, istemiyorsanız da kaldığınız yerlerde şu şu şu tedbirler var mı, onlara da bakın." diyor. Ama duman dedektörü ve yangın söndürme sistemi "sprinkler" in varlığını mutlak surette vurguluyor "Tercihinizi bu yönde kullanın." diye de Amerikan vatandaşlarını uyarıyor.

Konaklama sektörünü konuştuk; zincir oteller, uluslararası büyük oteller tabii ki yerel denetimlere uyuyorlar fakat o denetimlerin olup olmadığını beklemiyorlar, "Hizmet kalitesinin yanında, çalışan ve müşterinin can güvenliği de bizim önceliğimizdir." diye kendi bünyelerinde denetim birimleri var. Yatırımcılarını da bu denetime razı olmaları şartıyla kabul ediyorlar ve burada 15 ana başlıkta her yıl şube şube, şehir şehir bütün şeyleri denetlettirdiklerini, çok sağlam bir denetçi yapısıyla yaptıklarını görüyoruz. Ve yine, esasında konuştuğumuz şeyler; algılama var mı, ilk müdahale var mı, çalışanlar eğitilmiş mi, tatbikatı yapılmış mı, yangın kapıları -hoca bahsetti- usulüne uygun mu, maksadına uygun mu, elektrik güvenliği var mı, nasıl sağlanıyor... Alınan hizmet de sorgulanıyor; yapı malzemelerinde sertifikasız ürün kullanılmaması için sürekli yönlendiriliyor birim yöneticileri. Duman kontrolü, kompartımantasyon, mutfakların güvenliği, davlumbaz güvenliği, yağ temizliği gibi konular mutlak surette her yıl denetleniyor.

Ekranada güncel bir iş ilanı görüyorsunuz bir uluslararası zincir otelin yurt dışındaki bir şubesi için. "Yangın ve can güvenliği müdürü" diye bir pozisyon var, müdür mertebesinde, teknik bir insandan bahsediyor. Bu işte can güvenliği çok yüksek öneme sahip durumda ve bir kişi sadece bu işle ilgilenmek üzere maaşlı, düzenli olarak yani dışarıdan hizmet alma değil, sadece o otel için, orada yıl boyu senelerce hizmet versin diye... Baktığınızda, bu kişinin iş tanımı nedir? Bütün mühendislerin, personelin

düzenli eğitim almasını sağlayacak, bütün kayıt defterlerini kontrol edecek; onarım, bakım çalışmalarını koordine edecek; doğru bakımın yapılmasını takip edecek, ekipman ve sistemleri denetleyecek, standardının korunduğunu temin edecek. "Bu işi yapacaksın." diyor. Bunu nasıl yapacak? Yangın koruma mühendisi diploması olacak veya buna eş değer bir eğitimi olacak, en az üç yıl deneyimi olacak, büyük binalarda bu tür sistemlere karşı denetimi ve deneyimi olacak; mekanik proje, elektrik projesi okuma becerisi olacak diye ciddi bir pozisyondan bahsediliyor. Sadece bir zincirde değil bu, başka firmalar yani rakipleri de benzer düzeni kuruyor. Ve yine "yangın teknikeri" diye ayrı teknik personel var, bu müdürün altında "yaptırır" dediği işleri yapan personellerle sadece yangın ve can güvenliğine odaklanarak hizmetleri yürütüyorlar.

Evet, biraz da Emre hocam devam etsin.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Aslına bakarsanız, süreci şöyle toparladığımız zaman, yangın güvenlik sistemiyle ilgili ilk etap doğru malzeme ve doğru planlamayla, mimari planlamayla başlıyor. Yani biz yangın alanlarımızı kompartıman olarak yapabilirsek, bölümlendirebilirsek ve doğru yalıtım malzemeleriyle ilk başta yaparsak zaten yangın alanını sınırlandırabiliyoruz. Bunlar yetersiz kaldığı zaman elektrik zayıf akım olarak kullandığımız ihbar algılama sistemlerimiz -işte, duman dedektörlerimiz veya sensörlerimiz vesaire- devreye giriyor. Bunlar da yetersiz kaldığı zaman bizim söndürme sistemimiz; "sprinkler", FM200 gibi gazlı veya sulu söndürme sistemlerimiz, tüplü söndürme sistemlerimiz devreye giriyor. Bunlar da yetersiz kaldıktan sonra itfaiye devreye giriyor. Yani aslına bakarsanız bizim 4 aşamalı bir sürecimiz var ve bunun en maliyetsiz ve en uygun kullanımı, en baştaki projelerin doğru düzgün bir şekilde yapılması ve bunların denetimlerinin yapılması açık konuşmak gerekirse. Şimdi, biz bu süreçle ilgili, hani yangınla ilgili, bu konularla ilgili on dört on beş senedir çalışıyoruz ama fark ettiğimiz -belli sıkıntılar demeyeyim de- belli eksikliklerimiz var ülke olarak da. Öncelikle, bizim bu süreci yönetebilmemiz için bir standart veriye ihtiyacımız var. Standart veri nedir? Şöyle: Her kuruluş kendine göre istatistik tutuyor; İstanbul İtfaiyesi farklı bir istatistik tutuyor, İzmir İtfaiyesi farklı istatistik tutuyor, Kütahya İtfaiyesi belki tutmuyor, bilmiyorum ama hepsinin kendi bildikleri veya kendi organize ettikleri şeyler var. Organize sanayi bölgelerinin kendi bildikleri doğrultuda bir veri toplama, istatistik hazırlama detayları var, AFAD'ın kullandığı ayrı bir istatistik sistemi var, Orman Genel Müdürlüğü'nün de kullandığı farklı bir istatistik metodu var amma velakin dünyada bunun benzer örnekleri olmasına rağmen bu verileri toplayıp etrafındaki etkisinin ne olduğunu belli edecek bir sistematik ülkemizde ne yazık ki yok. Yani olaya şöyle bakabilirsiniz: Bir fabrika yandığı zaman o fabrikanın yanması sadece oradaki malın yanması anlamına gelmiyor; o fabrikada çalışan insanların işsiz kalması anlamına geliyor, o malzemelerin üretildiği tedarik zincirinin değişmesi, terminlerinin değişmesi, üretim bantlarının sarkması gibi süreçlere de sebebiyet veriliyor. Yani olası yangının bir ulusal veri sisteminde standart bir performansla yapılması ve bunun standart bir şekilde verilerinin paylaşılması gerekiyor. Şimdi, biz bunu nasıl yapabiliriz diye sordüğümüz zaman; biz e-devlet üzerinden her şeyi yapabilen bir ülkeyiz, hakikaten kendimizi sayısallaştırmak anlamında, dışlileri kullanmak anlamında başarılı bir ülkeyiz ama bunu biz verisel olarak ne yazık ki henüz yapamadık. Dünya sigorta örgütleri var, millî reasürans şirketleri yani uluslararası reasürans şirketleri; bunlar dünyadaki yangın verilerini paylaşıyorlar, her sene olan yangın verilerini, yangının ekonomiye verdiği zararları, kişi kayıplarını vesaireyi; Türkiye bu listede yok çünkü bizim o standarda uygun bir verimiz yok ne yazık ki. Herkes kendi çabasıyla bir veri, bir istatistik oluşturmaya çalışıyor ama bu standart hâle getirilmediği için bununla ilgili bir ulusal yangın veri sisteminin kurulması gerektiğini biz şahsen üniversite olarak düşünüyoruz.

İkinci yöntemimiz; şimdi, yangından korunma yönetmeliğinin geliştirilmesi gerekiyor ki zaten aldığımız duyurular bu doğrultuda olduğunu ifade ediyor. Öncelikli olarak iş yerlerinde yangın riskinin değerlendirilmesi yönetmeliğinin hazırlanıp iş yerleri ile konutları birbirinden ayırmamız gerekiyor çünkü iş yerlerinde spesifik farklılıkların, spesifik sorumluların olması gerektiğini de söylememiz gerekiyor.

Yine, bizim yangın yönetmeliğimizde "yangın güvenlik sorumlusu" tanımı var ama bu yangın güvenlik sorumlusu nedir, hangi sertifikaya sahip olması gerekiyor, neyi bilmesi gerekiyor, neden sorumlu, neden değil; bunlarla ilgili bir detay ne yazık ki yönetmeliğin içerisine yazılmamış. Bunlarla ilgili, yangın güvenlik sorumlusunun sınırlandırılmasının veya yetkilendirilmesinin ne şekilde oluşacağı, ne şekilde yetkinliklere sahip olacağı, neleri bilmesi gerektiğinin, neleri yapması gerektiğinin de bulunması gerektiğini söylememiz gerekiyor.

Yine, Mesleki Yeterlilik Kurumuyla beraber -ki aslına bakarsanız burada başka bir süreç daha var, itfaiyeciliğin meslek olup olmaması gibi bir süreç var ama ondan burada bahsetmeyeceğiz- yangın denetçisinin mesleki yetkinliğinin ne olması gerektiğini de sorgulamamız gerekiyor. Bununla ilgili şu anda dünyada en güncel, kendini en çok yenileyen NFPA Amerikan Yangın Standartları Enstitüsü var; duymuşsunuzdur büyük bir ihtimalle. NFPA 1030 standardında yangın denetçisi nasıl olmalıdır diye açık açık yazıyor. Yangın seviyelerinde temel seviye, ileri seviye ve uzman seviye diye kendileri NFPA'de 3 ayrı kademede yangın denetçisi olması gerektiğini söylüyor ve bunları yaparken de hepsinin yapabildiği şeyleri... Biz bunları özetleyerek sistemde göstermeye çalıştık. Yapı kullanım sınıflarını belirleyen kişi, temel sınıftaki tek kullanımlık alanları belirleyebiliyor -örnek vermek gerekirse şu anda tabloda ufak gözüküyor- ileri seviye olan, karma kullanımlı alanları kullanıp projelendirebilirken veya denetleyebilirken uzman, daha spesifik, daha kompleks yapılarda çalışmalarını yapabiliyor ve bunları yaparken de devlet yani NFPA, Amerikan standartları diyor ki: "Bu belgelere sahip olabilmeniz için bir sınava girmeniz ve bu sınavı geçmeniz gerekiyor. Eğitiminizi siz almak zorundasınız ama bu sınavdan geçip bu yetkinliği almadığınız sürece kalkıp bu işin uzmanı olamazsınız." Temel seviye tabii ki daha basit -biraz evvel söyledığımız gibi- konutlar gibi hani bizim basit yapılar olarak gördüğümüz; ileri seviyeye biraz daha rezidans, toplu konutlar veya oteller, hastaneler gibi diyebiliriz; uzman seviyeyi de özellikle kimyevi veya sanayi tesislerinin, rafineri gibi tesislerin olduğu, yangın riskinin yüksek olduğu yerler gibi kendi aramızda bunu kısaca adlandırabiliriz ama bunların bir standarda bağlanması gerektiğini ve bunların belgelenmesi gerektiğini net söylüyoruz. Şimdi, bunu nasıl yapabiliriz diye düşündüğümüz zaman da yetkin uzman personel sayısının artırılması lazım. Bunu nasıl yapabiliriz? Üniversiteler ve bakanlıklar... Tek bir bakanlık değil; biraz evvel de söyledığımız gibi yangın multidisipliner bir sistem yani birçok disiplinin bir yerde olduğu bir sistem. O yüzden bakanlıklar ile üniversitelerin akademik anlamda bir araya gelmesi ve insanların, yetkin personel yetiştirilmesinin hızlandırılması gerektiğini düşünüyoruz. Bir yangın güvenliği koordinasyon merkezi kurulmasını biz öneriyoruz çünkü böyle bir isteğimiz var, böyle bir eksikliğimiz de var. Tabii, bunları kurmak zaman alacak, süreçler alacak;

bizim bu süreçlerde boş durma şansımız yok, yangınlar olmaya, yangınlar çıkmaya devam ediyor. Burada tüm özel ve kamu kuruluşlarının sürece hızlı adapte olabilmeleri için üniversitelerden veya bu konuda uzmanlaşmış sivil toplum kuruluşlarımızdan - işte, TÜYAK gibi- destek olarak kendilerini geliştireceklerini, kendileriyle ilgili şeyleri toparlayabileceklerini düşünüyoruz. Yine, biz NFPA kadar olmasak da spesifik problemleri çözerek bunlarla ilgili laboratuvar analizlerini yapabileceğimiz veya testleri, modülleri yapabileceğimiz kendi standartlarımız... Bizim Türk Standartları Enstitümüz var ama biz Türk Standartları Enstitüsünü kabul etmek yerine CE'yi veya UKCA'yı veya farklı normları kabul etmeye çalışıyoruz. Biz, bunların spesifiklerini sağlayacak bir ulusal yangın laboratuvarı kurulmasını ve bununla ilgili, yangınla ilgili spesifikasyonların burada denetlenmesi gerektiğini şahsen düşünüyoruz.

Başınızı ağrıttık; hepinize dinlediğiniz için, sabrınız için teşekkür ediyoruz.

Sorularınız varsa sorularınızı cevaplamaya çalışacağız.

Serdar Hocam, ilave edeceğimiz şey varsa buyurun.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR.

ALİ SERDAR GÜLTEK - Teşekkür ederim Hocam.

Bu fırsatı verdiğiniz için, dinlediğiniz ve zaman ayırdığınız için teşekkür ediyoruz.

Şimdi sorularınızı cevaplamak isteriz, varsa başka sorular e-maillerimiz üzerinden de -ekranda gördüğünüz şekilde- bizimle iletişim kurabilirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Teşekkür ederiz, gerçekten çok güzel ve açıklayıcı bilgiler verdiniz.

Öncelikle, Sayın Uzkurt, buyurun.

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Teşekkür ederim Başkanım.

Bu vesileyle Komisyon üyelerimizi ve misafirlerimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, hocalarımıza hem aktarmış oldukları bu akademik bilgiler için hem yükseköğretimde yapılan çalışmalar için teşekkür ediyorum, kolaylıklar diyorum. Gerçekten nadide uzmanlık alanlarından birinde sizler emek veriyorsunuz, onun için de teşekkür ediyoruz ve geldiğimiz noktada hakikaten şunun farkına vardık: Yangın güvenliği konusunda uzman yetişmiş elemana ihtiyacımız olduğu açık Hocam.

Şimdi, sizin alanınız itibarıyla sormak istiyorum, belki bu vesileyle de siz de Komisyon vasıtasıyla ya da Komisyonun raporunda yer alarak belki bu konuyu ülke gündemine getirmiş olabilirsiniz. Yükseköğretimde bugüne kadar nitelikli eleman yetiştirilmesi, uzman yetiştirilmesi konusunda yapılan çalışmaları aktardınız, uluslararası alanda yapılanları. Hocam, zaten kendiniz yangın mühendisliği mezunusunuz. Şimdi "yangın uzmanlığı" ya da başka bir ad altında Türkiye'de belki de yeni bir meslek grubuna ihtiyaç var; bunun isimlendirilmesi tartışılabilir. Bu konuda Türkiye'de mevcut ön lisans, lisans ve lisansüstü programları yeterli buluyor musunuz? Bunların üzerine ya da bunlardan başka şu şu programlar da açılmalı ve şu nitelikte uzmanlık gerektiren iş gücü yetiştirilmeli diye bir öneriniz var mı? Bunu önemsiyoruz.

İkincisi: Tabii, biz, özellikle belli bir olayı araştırmak üzere, Kartalkaya yangınına araştırmak üzere kurulmuş bir Komisyonuz. Siz, bu yangının yaşandığı yere gittiniz mi, incelediniz mi, böyle bir fırsatınız oldu mu? Buna ilişkin görüşleriniz nedir? Yani en azından kendi alanınızla ilgili "Ya, burada şunların yapılması gerekiyordu ama bunlar yapılmadığı için bu kadar vahim sonuçlarla karşılaştık." diyebileceğiniz tespitiniz nedir? Onu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Sayın Akyürek, buyurun.

TAHİR AKYÜREK (Konya) - Ben de özellikle Kartalkaya konusunu soracaktım hocam gibi, onu geçiyorum.

Gerçekten şu vurgu çok önemliydi, ben not aldım: "İtfaiye yetişti mi, itfaiye görevini yaptı mı, itfaiye ne durumda?" konusu çok gündem oluyor ama önleyici tedbirler, önleyici mimari uygulamalar, önleyici tasarımlar vesaireler konusu arka planda kalıyor; bu vurgunuz çok doğru. Mesela, Belediye Başkanlığı yaptığım şehir Konya'da, Konya'nın en büyük ayakkabı deposunda yangın başlamış. Sahibi arıyor durmadan "İtfaiye nerede kaldı, saatler geçti?" diyor. Yedi dakikada yetişmiş itfaiye ama onun için tabii, saatler gibi geliyor. Sonra incelediğimizde gördük ki hiçbir tedbir alınmamış o kocaman plastiklerle dolu, lastiklerle dolu depoda. Bu konunun çok öncelikli olarak değerlendirilmesi gerekiyor.

Sonuç ve öneriler bölümündeki şeyler çok yerinde. Şöyle ki Türkiye'de, mesela İstanbul Üniversitesinde sivil savunma ve yangınla ilgili, itfaiyecilikle ilgili ön lisans programı 2001-2002 yıllarında başlamış. Bizim şehrimizde de yedi sekiz sene sonra başladı sanıyorum. Tamamen yetişmemiş, eğitimsiz elemanlarla Türkiye'de yangına müdahale ediliyordu ve hâlâ da aslında büyük oranda öyle. Bunun bir mevzuata bağlanarak aslında bir meslek mevzuatıyla kesin sınırlarının belirlenmesi ve ona göre yola devam edilmesi gerekiyor.

Şunu sormak istiyorum: Bir koordinasyon merkezi kurulması maddesi var önerilerinizde, yangın güvenliği için koordinasyon merkezi; burada neyi kastediyorsunuz? Ulusal çapta bir yapıdan mı bahsediyoruz, iller bazında bir yapıdan mı? Bunu özellikle merak ettim.

Teşekkür ediyorum Hocam.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Sayın Ateş, buyurun.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkürler Başkanım.

Öncelikle teşekkür ediyoruz hocalarımıza, bilgilendirme açısından önemli bilgiler edindik.

Şimdi, Hocam, az önce Başkanımız da anlattı, proje aşaması... Bence de en önemli şey ilk aşama yani proje aşaması çok önemli. Şimdi, mimari proje çizilirken bir mimari proje oluşmuş ve bu mimari proje önünüze geldiği zaman itfaiye yönetmeliğine, yangın yönetmeliğine uygun yapılmış ama sizin gözünüze çarpan bir şey olabilir mi? "Yönetmeliğe uygun olmasına rağmen hâlâ bir problem var." diyebilme imkânınız var mı? Mevcut Kartalkaya, biz de onu söylüyoruz, onda problem var mı projeye baktığınız zaman? Bunu da öğrenmek isterim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Sayın Cıngı, buyurun.

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm üyelerimizin geçmiş bayramını tekrar tebrik ediyorum.

Kıymetli hocalarım, bilgiler için teşekkür ederiz.

Tabii, Kartalkaya'da olan bitenle alakalı sizin görüşleriniz bilim insanı gözüyle bizim açımızdan çok önemli. Diğer üyelerimiz de sordular, muhtemelen birçok itfaiyeyle yangın söndürme vakasını incelemiş insanlar olarak sizce itfaiyelerimiz yangın söndürmeyi biliyorlar mı? Tahir Başkanımın söylediği önemli bir şey. Biz Komisyonumuzda da zaman zaman itfaiyelerin mahallî idarelerden alınıp merkezleştirilmesi konusunda görüşlerimizi paylaşıyoruz. Sizin koordinasyon merkezinden kastınız bu nevi bir şey mi yoksa AFAD veya İçişleri Bakanlığına 112, Jandarma, Emniyet gibi aynı bir merkezî sistem tasarlanması -hem standartlaştırılması açısından ki siz çok haklı bir şekilde işin üzerinde çok durdunuz- verilerin toplanması, kanallarda doğru yayılması açısından sizin bahsettiğiniz veya teklif ettiğiniz çözümle örtüşüyor mu?

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Başka soru görünmüyor herhâlde.

Benim de birkaç sorum olacak. Öncelikle bu derslerin, bölümlerin içerisinde malzeme mühendisliği, metalürji olması gerekiyor mu acaba? Çünkü bina kaplamalarında ve yalıtım malzemelerinde bu konu detaylı olarak incelenebilir diye düşünüyorum. Malzeme kontrollerini kimler yapıyor? İtfaiye bakım kontrol ekibi eğitim aldı mı? Yani şu anda bir söndürme, bir de bu yapılarıdaki kontrolleri yapan, eksikleri belirten bir itfaiye ekibi bulunuyor anladığım kadarıyla; bunlar belli bir eğitim seviyesinden geçmişler mi? Sanayi yapılarında projelendirme var mı? Çok değişik sanayi yapıları bulunuyor. Mesela tekstil, pamuk gibi yahut da kimyasalların bulunduğu, biraz önce dediğiniz gibi depolarının ayrılması gereken bölümlerin olduğu yerde bir proje var mı? Burada içeri itfaiye girebiliyor mu? Binaların etrafında itfaiye dolaşabiliyor mu? Bu tür projeler var mı? Yangın güvenliği sorumlusu işletmelerde kontrol etmeli mi? Sanayi yapılarında var mı, otel yapılarında böyle bir kontrol sistemi var mı? Sertifikalar nasıl veriliyor burada? İtfaiyenin merdiveni -kendi merdiveni, yangın merdiveninden bahsetmiyorum- bunlar kaçınıcı kata kadar ulaşabiliyor? Bu yüksek yapılarda, biraz önce söylediğiniz İstanbul gibi belirli bölgelerdeki yüksek yapılarda bunlar nereye kadar ulaşabiliyor? "Yönetimler çok el değiştiriyor." denildi, gerçekten büyük, çok büyük sitelerde yönetimler çok sık el değiştiriyor ve projelerin bunlarla ilgili bir kontrol mekanizması var mı? Doğal gaz kutularından bahsettiniz; bunlar için ne yapılabilir? Önerinizi orada duymak isterim ben açıkçası. Bayağı bir soru sordum ama. Yangın denetçisi eğitimi bizde şu anda bunu verebilecek yetkinlikte bir bölümümüz var mı? Bir üniversite mezunu mu, meslek yüksekokulu mezunu mu olması gerekiyor? Bizim itfaiyelerde de bu kontrolleri yapabilen ekiplerimizin eğitimlerinin ne seviyede olması gerekiyor. Bu seviyede olan insanlarımız var mı? Bunlar merak ettiğim sorular içerisinde.

Hocam, biraz hızlı söyledim ama sizlere bırakıyorum cevapları...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Tamamlamak adına söz alabilir miyim sizden sonra söz aldım ama...

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Tabii buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de değerli hocalarımıza değerli bilgileri için, bilgilendirmesi için, sunum için teşekkür ediyorum. Tabii bu yangın güvenliği, önleme, koruma ve söndürme aşamaları... Biz maalesef ülkede şöyle bir şey yapıyoruz, aslında burada da biraz haksızlık ediyoruz. Yani ülkedeki birçok yangın belki de bir felaketle sonuçlanmıyorsa bu bizim itfaiye teşkilatlarımızın nerede olursa olsun onların büyük özverisi, çabası ve gayretiyle. Ama maalesef böyle ölümlü bir şey olduğu zaman biz işte önlemi almayan, koruma tedbirlerini almayandan değil, daha ziyade dönüyoruz: "İtfaiye şu saatte geldi, bu saatte gelmedi." O itfaiye teşkilatı o yangını söndüremez. Zaten hepimiz de biliyoruz ki başladıktan sonra üç dakika içinde kontrol edilmesi kolay değil. Öncelikle oradaki eğitilmiş elemanın, alınması gereken tedbirleri almayan, önlemeyi yapmayan insanların bence burada suçu ve kabahati çok daha büyük. O anlamıyla, aslında biz tabii ki itfaiye teşkilatlarımızı güçlendirmeliyiz ama benim bildiğim kadarıyla itfaiye erleri böyle KPSS ile beden eğitimine tabi tutularak, böyle kronometre, saatler, beden dayanımı falan bu tür şeylerden, testlerden geçerek ve ciddi bir eğitimden geçerek belediyelerimizde işbaşı yapıyor. Hatta bana birçok kez gelir: "Ya, işte bizi itfaiye eri olarak KPSS'den çağırdılar, yardımcı olur musunuz?" "Olamam."

TAHİR AKYÜREK (Konya) - Yeni yeni.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ya, yeni yeni ama işte, ben olamam derim, sonuçta orada bir şey var, bu vebaldir yani. Yani şoföre, itfaiye erine, bunlara kefil olunmaz. Sonuçta bizim de evimiz yanabilir ya da o otobüste biz de seyahat edebiliriz. Bunların liyakatle yapılıyor olması çok önemli. Dediğim gibi, yani burada biraz bu itfaiye teşkilatlarının da moralini bozmamak adına onların haklarını korumak lazım.

Şimdi, burada tabii, bir yüksek lisans bölümü ya da bir bölümün açılıyor olması kıymetli ve değerli ama bizim ülkemizde hep şu oluyor: Mesela, iş sağlığı ve güvenliği uzmanlığı... Şimdi, bu iş sağlığı ve güvenliği uzmanlığı ilk ortaya çıktığı zaman ben mühendisim, bana dediler ki işte, tam sınıfını bilmiyorum; A, B, C var herhâlde onlarda, "Mühendis olan bunu alabiliyor." Ya, çevremdeki insanların hepsi gitti, böyle birer ikişer aylık eğitimlerle bu iş sağlığı güvenliği uzmanlığıyla ilgili belgelerin hepsini aldılar. Yani "-mı" gibi yapıyoruz, mevzuata koyuyoruz ama işi de "-mı" gibi yapıyoruz. Yani yarın bu iş buna dönmese. Yani dönüp de biz birilerine sertifika verelim, tamam, yangın uzmanı, bilmem ne; bir şeyi düzeltmez. Bizim bir şeyi düzeltebilmemiz için önce kendimizi düzeltmemiz gerekiyor. Bence burada etkili olacak olan şey şudur: Sağlam bir mevzuat, bu konuda iyi bir düzenleme, o düzenlemedeki yaptırımlar ve bu yaptırımları denetleyen bir yapıya ihtiyaç var, bir kuruma ihtiyaç var.

Şimdi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da geldi, burada sunum yaptı, gitti. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının sunumunda ne yazıyor? "İş sağlığı güvenliği uzmanı yok." diyor. Yani ne oldu, iş sağlığı güvenliği uzmanını bizim yasamıza, mevzuatımıza koymamız neyi değiştirdi? İş sağlığı güvenliği uzmanı eğitimi alan gelen, neyi değiştirdi? Biri onu denetlemiyorsa, biri orada gidip de "Kardeşim, senin bak, burada iş sağlığı güvenliği uzmanının yok." demiyorsa, kapısını çalmıyorsa, mühürlemiyorsa, onun çalışma lisansını iptal etmiyorsa burada sorun var. Yarın yangın güvenliği uzmanı olur bu; iş sağlığı güvenliği uzmanı döner yangın güvenliği uzmanı olur. Onu da yaptık, koyduk yanına, iş sağlığı güvenliği uzmanı gibi olursa

biri onu denetlemese, biri gelip ağır yaptırım uygulamazsa... Yani bizim bunu yapıyor olmamız lazım. Yani bir yerde iş sağlığı güvenliği uzmanı ile yangın güvenliği uzmanı yoksa eğer bu şeyler için söylüyorum, böyle büyük risk taşıyan, hastaneydi, oteldi, okuldu, hatta işte, AVM'ydi... Ya, onun kapısına kilit vuracak kadar bir yetkin mekanizma yoksa yani bu yaptığımız gene şey olmaz, boş kalır diye düşünüyorum. Yani sonuç itibarıyla mevzuatla ilgili birçok kurum geldi, sağ olsunlar, çok önemli şeyler de söylediler ama bence mevzuatta bir sorun yok. Belki bir iki düzenlemeyle bu iş çözülebilir, liyakatli personele, uygulamacılara ve ahlaklı yöneticilere ihtiyacımız var hem özelde hem kamuda ahlaklı yani bu işi gerçekten dert edinip bunu uygulamaya sokacak insanlara ihtiyacımız var bizim diye düşünüyorum ben.

Yani mesela burada şuna bakıyorum, günlerce okudum ben, binlerce sayfa doküman okuduk burada... Şimdi, bu bina 97'de oturma raporu almış, ruhsat almış, bitmiş. Ya, bizim işte, geldi, hocalarımız anlattılar, 2002'de bir yönetmelik varmış, Bakanlar Kurulu kararıyla kalkmış, 2007... Şimdi, 1997'deki binaya, yahu, "Bu yangın güvenliğine mimari olarak uymuyor." demek ne kadar doğru, ne kadar doğru? Adam 97'deki mevzuata göre yapmış. Şimdi buna 2007'den ya da günümüzden bakarsak evet, kaçış merdiveni hatalı, her şey hatalı; sıkıntılı, problemlı bir bina var orada. Ama orada işte, bizim düzenlediğimiz 2007'de "mevcut bina" dediğimiz tanımı düzgün tanımlamış olsak, mevcut binayla ilgili tedbirleri doğru aldırıyor olmuş olsak, mevcut binaya gidip gerçekten yani "Kardeşim, sen 97'de aldın bu yangın raporunu ama gel bakalım, 2007'de mevzuat değişti, bu 2007'deki mevcut binaya göre bu yangın raporunu bir daha yenileyeceksin, biz de geleceğiz, bunu denetleyeceğiz ve sana bu yangın raporunu vereceğiz yoksa senin işletmeni kapatacağız." demiş miyiz? Sorun orada zaten biraz da orada yatıyor. Kadem ağabey de bilir bu işi yani yangın raporunu bir alıyorsun, ömrübillah yangın raporu geçiyor; teknoloji değişiyor, malzeme değişiyor, mevzuat değişiyor, ihtiyaçlar değişiyor, her şey değişiyor, teknoloji değişiyor ama bizim yangın raporu öyle kazanılmış hak, ömrübillah değişmiyor; bunların değiştirilmesi lazım. Bu anlamıyla akademiye, sizlere çok ihtiyaç var. Bu düzenlemelerde yol gösterici olmak da sizin buraya sunacağınız katkılarla... Yani şurada birkaç öneri gördüm, bence şu önerilerin içerisine mevzuatımızla ilgili eksiklikleri de yapılması gerekenleri de ilave eder Komisyonumuza gönderirseniz önemli bir yol gösterici olacak bu Komisyon raporuyla da ben bu işin bundan sonra çok daha ciddi yapılacağını düşünüyorum.

Değerli bilgileriniz için sizlere tekrar çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Sayın Arslan, teşekkür ederiz.

Gerçekten çok güzel öneriler sundunuz. Benim şimdi aklıma geldi, acaba dedim, inşaat mühendisliği, makine mühendisliği ve mimarlık bölümlerinde de seçmeli ders olarak... Çünkü anladığım kadarıyla sadece yüksek lisans ve doktora bölümünde bu iş aktif hâle gelmiş ama bizim yüzlerce, binlerce gencimiz üniversitelerin mühendislik bölümlerinden mezun oluyor ve iş, proje bölümü mimarlıkta başlıyor yani tasarım bölümüyle başlıyor. Dediğiniz gibi, o bölmelerin, hava kesicilerin aktif hâle gelmesi aslında mimarlıkla başlayan bir süreç, tasarım bölümüyle başlıyor.

Biz, sizin cevaplarınızı bekliyoruz.

Buyurun.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Önce, Cevahir Bey'in... Sayın Vekilim, teşekkür ederiz sorularınız için de. Şimdi, iş gücümüz gerekli ve yangın yönünden de bunların değerli olması gerektiğini söylüyoruz. Şimdi, gerçekçi olmak gerekirse itfaiye eri olarak konuşturduğumuz kişiler aslına bakarsanız, yangına koşarak giden, herkes kaçarken koşarak giden gönüllüler yani canlarını ortaya atan insanlar bunlar. O yüzden itfaiye erlerinin kavramını bir doğru yapmamız gerekiyor ve o insanlar gerçekten yangına koşarak gidiyorlar. Bunu yapacak birilerinin olması gerekiyor mu? Evet, gerekiyor ama bunları yapıyor olmaları, aynı zamanda bunlarla ilgili mühendislik yetkinlikleri ve tasarım yetkinlikleri olduğu anlamına gelmiyor, bizim şahsi görüşümüz bu. Yani birisinin evet, o hortumu taşıması gerekiyor, birisinin o tüpü taşıması, birisinin gidip oradaki boğulan kişiyi dışarı çıkarması gerekiyor ve bunlar gerçekten fiziki koşullarla, işte, hani beden eğitimi... Birisi sormuştu, beden eğitiminden testlerde bulunuyor, evet, doğru. İki yıllık olarak adlandırdığımız ön lisans programlarında biz gerçekten itfaiye eri, "ARFF" dediğimiz havalimanı kurtarma veya sivil savunma uzmanı yetiştiriyoruz ve bunların birincil görevleri gerçekten fiziksel olarak çalışmak ama aynı zamanda bu sistemleri bilip bakımlarını ve kontrollerini yapabilmek diye söyleyebiliriz.

Şimdi senin buraya ilave edeceğin bir şey varsa... Cevahir Bey'in sorularına istinaden...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Evet, ona ben de...

Sayın Vekilim, "Mevcut programlar yeterli mi?" diye sordunuz. "Mevcut programlar yetersiz." demek istemem ama geliştirilmesi gerekir, teknik altyapı anlamında çeşitli yani altyapı olarak desteğe ihtiyacı var. Şu anda gıyaben de konuşmak istemiyorum ama uzaktan takip ediyoruz. Sakarya Üniversitesi bu işi başlattı, onların da teknik altyapıda sıkıntılar çektiğini biliyoruz. Biz de başladık, teknik altyapı eksiklikleriyle ilgili mesela TÜBİTAK'tan bir destek aldık, sağ olsunlar. Test cihazları, öğrenciye bu işin bilimini, teknolojisini öğretmek için temel olan cihazları edinmeye yönelik proje başvurularımızı biz de yapıyoruz fakat tabii, ne kadar önceliklendirilecek, bunlar geldikçe yeterli olacak. Ama hani cihazımız yok, yetersiz değil, memlekette, mesela Gebze'de TSE'nin laboratuvarında bu cihaz var, Eskişehir Teknik Üniversitesinin laboratuvarında var, iş birlikleri mümkün. Üyesi olduğum bir sivil toplum kuruluşu var, oradaki bir üye Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın yöneticisi, daha geçen hafta Çukurova Üniversitesi Ceyhan Meslek Yüksekokulundaki sivil savunma ve itfaiyecilik programı öğrencileri için kendi sahalarında petrol yangını tehlikelerine karşı bir eğitim alanı oluşturmuşlar, Amerika'dan uzmanlar getirtip akreditasyonunu sağlamışlar, oradan öğrenci yetiştiriyorlar, beğendikleri öğrenciyi de kendi itfaiye birimlerinde bünyeye alıyorlar. Dolayısıyla böyle çeşitli altyapılar, yatırımlar var, bu iş birlikleri sağlanır ve programlar geliştirilir diyelim.

"Kartalkaya yangını siz şahsen incelediniz mi?" diye sordunuz. Açıkçası "Ben yangını inceleyeyim." diye gittiğinizde giremiyorsunuz, sonuçta adli soruşturmaya tabi bir yer, savcılık izniyle oluyor bu. Dolayısıyla davet olmadığı için biz de kendi başımıza gidip incelemedik.

"Tespitleriniz nelerdir?" diye sordunuz. Yine, hani, var tespitlerimiz, doğru, hatta yangını ekranda izlerken de içeride neler olduğunu hayal edebiliyorduk fakat sonuçta 70 kişinin hayatını kaybettiği bir olayla ilgili soğukkanlı şekilde "Bunlar böyle

böyle hayatlarını yitirdi." diye konuşmak da doğru değil. Birliklerinin raporu sosyal medyada paylaşıldı, biz de inceliyoruz onu ve ona bakarak daha tutarlı cevaplar verebileceğimizi söylemek istiyorum. Şu anda, uzaktan bakmış bir kişi olarak "Bu kişiler şu yüzden canını kaybetti." diye bir cümle kurmak istemiyorum.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Bir de açık konuşmak gerekirse yani olay yerini incelemeyen, bire bir çalışmayı yapmadan, oradaki arkadaşlar... Çünkü biz daha önceki sunumda da gösterdik, yaptığımız çalışmalarda olay yerini inceleyerek belli detaylar görebiliyorsunuz. Oradaki sosyal medya veya medyanın size sunduğuyla değil, yerinde gerçekten inceleme yapılması gerekiyor, bunlarla detaylı bilgi verilir. Biz doğru veri olmadan doğru bilgiye ulaşabileceğimize inanmıyoruz. O yüzden, yani şimdi yerinde inceleme yapan bir kişi arkadaşlara, hocalarımıza ne saygısızlık olarak anlaşılabilir ne şey olarak, onların yaptığı çalışmaların bizimle paylaşılan kısmını biz okuruz, eklentilerimiz olursa bunları da ifade etmeye çalışırız yine akademik ortamda veya işte maille vesaireyle diye söylüyoruz.

Tahir Vekilimin söylediği bir şey var "İtfaiye eri yetkin mi, değil mi?" diye bir not almışım ben. Şimdi, itfaiye erlerinin... Şöyle bir kavram var Türkiye'de: İtfaiyecilik bir meslek değil, hâlen daha bu meslek kavramına oturmamış durumda ama itfaiyecilik, 1999 depreminden sonra, 2000 yılı itibarıyla sivil savunma itfaiyecilik programları kurulmasıyla iki yıllık olarak ifade ettiğimiz yüksek okullardan itfaiye eri çıkmaya başladı. Peki, bundan öncekilerde itfaiye erleri hâlâ durmuyor mu? Evet, duruyorlar, tecrübeli, fiziksel çalışan itfaiye erleri ama onların tecrübesi yani, hani, nasıl diyeyim size, amiyane tabiriyle babadan oğula geçen gibi veya işte, yaşadıkça. Akademik anlamda bir şey görmediler sonuçta, yaşadıkça geliştirdikleri şeyler var. "Onlar kendilerini geliştirmeye çalışıyor mu?" Evet, çalışıyorlar. Çoğunun çok fazla tecrübesi, olaylara karşı yaklaşımdan dolayı tecrübeleri var. Ama bir gerçek var ki bizim "sayısal hesaplama" olarak ifade ettiğimiz mühendislik hesaplarını yapabilecek kişi sayısı ne yazık ki itfaiyelerin... Yani, biz İstanbul İtfaiyesiyle çok sık görüşüyoruz. Kendileri de bunu açık açık ifade ediyorlar: "Sizin kadar yetkin uzman sayımız çok az ve bunlar neye yetişecekler, nasıl yetiştireceğiz?" şeklinde kendi ifadeleri var. O yüzden, biz, hani, bu itfaiye yetkinlikleriyle ilgili NFPA'deki uygulamayı, işte, yangın uzmanı, yangın sorumlusu, bina yangın sorumlusu kavramlarının, böyle, köşeli çizgiyle belirtilmesi gerektiğini ifade ediyoruz. Bu biraz zor bir süreç olacak ama bununla ilgili başka türlü bu işin...

Biraz evvel... Hangi vekil olduğunu, ismini hatırlayamıyorum, kusura bakmayın ama hani bu bir "mış, muş" gibi olsun gerçekten olmaması lazım çünkü yaşadıkça, aslına bakarsanız, çok basit önlemlerle sistemlerin çözülebildiğini görüyoruz ve maliyet anlamında da kaybımız olmuyor.

"Koordinasyon merkezi" kavramını da şöyle ifade etmem lazım benim: Bir kere yani en başından veriyi birleştirmemiz lazım. Veriyi birleştiresek... Hani biraz evvel söyledik, ulusal, uluslararası reasürans firmalarında verimiz yok. O veri olsa bizim gibi akademisyenler o verilerden bir şeyler işleyebiliyor. Zor oluyor, evet, yapıyor ama bunları bir koordine edebilecek, bir standart hâle getirmenin derdindeyiz. Bu AFAD olabilir, büyükşehir belediyesi olabilir, bakanlık olabilir ama -bir üst akıl demeyeyim de- bir üst yönetimin olması gerektiğini biz şahsen düşünüyoruz. Hani bunu bakanlıklar, Meclis nasıl yönlendirir, nasıl oluşur bilmiyorum ama konusundaki uzmanlarla beraber bu sürecin önce Meclis bazında -benim düşüncem- sonra da işte valilikler bazında veya sonra da ilçeler bazında yapılması gerektiğini şahsen düşünüyorum.

Hocam, sen ilavelerini edersen.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Sayın Vekilim, Tahir Bey itfaiye mesleğiyle ilgili, itfaiye erlerinin yetkiliğiyle ilgili Emre Hocamın bahsettiği gibi, eğitim tarafında bir temel eğitim var ama özellikle kimya geliştirdi, malzemeler geliştirdi, konut yangınlarında, endüstriyel yangınlarda açığa çıkan enerjinin, toksik dumanın miktarı da değişti; yeni yeni tehditler oluşuyor. İtfaiyeciler de yangında tecrübe ettikçe birbirlerine bunları "Şu yangına böyle, bu yangına böyle müdahale edeceksin." diye böyle alaylı bir şekilde şey yapıyorlar, bunu sistematik bir şekilde, kendi eğitim merkezlerinde vurgulamaya çalışıyorlar fakat bazen başarılı oluyorlar, bazen de işte, daha eskilerin değişime direnç göstermesinden bunun olmadığını da tecrübe ediyoruz veya şahit oluyoruz. Bu, bizim ülkemize özgü problem mi? Hayır, değil. Yurt dışında da itfaiye erleri; Avrupa'da olsun, Amerika'da olsun, Japonya'da olsun, benzer problemleri yaşıyorlar ve kendi aralarında çeşitli sivil toplum kuruluşlarında gönüllü olarak eğitimler düzenliyorlar, oturumlar düzenliyorlar, bilgi, beceri paylaşmaya çalışıyorlar ve kendi çabalarıyla bunları yayınlamaya, kitaplaştırmaya, yaygınlaştırmaya da uğraşıyorlar. Batılı ülkelerde de benzer bir problem var fakat şöyle bir şey var: Koordinasyon merkezi... İtfaiye eğitiminde de bir standardın olması gerekiyor. Özellikle, büyük şehirlerin dışındaki küçük şehirlerde diyelim, oralarda imkânlar da kısıtlı. Hem o imkânın teçhizat olarak, bütçe olarak, personel olarak ne olacağı hem de eğitim materyali ne olacak, eğitim başlıkları neler olacak, sınavlar nasıl olacak, kriterleri nasıl olacak; bunların daha iyi bir şekilde koordine edilmesi, bir merkezden belirlenmesi gerekiyor.

Yine, denetçi dedik. Denetçinin kriterini kim belirleyecek? Burada bir bakanlığın -o bakanlık, bu bakanlık- daha üstten bir kurumun bu işi yönetmesi ve kriterleri tayin etmesi gerekiyor; daha bağımsız, daha uzman insanların katkı verebileceği bir merkezin olması lazım. İtfaiye Teşkilleri Yönetmeliği var, işte buna tabi bütün itfaiyelerin de standart bir formatta, standart bir ekrandan müdahale ettikleri yangınları raporlayıp bir veriyi oluşturması önemli çünkü "Yangın ne hasar verdi, kim etkilendi, bu sayılar biriktikçe öne çıkan problemler nedir ve buna yönelik mevzuatın mı değişmesi lazım, teknolojiye mi yatırım yapılması lazım; bu kendini veriyle açığa çıkaracak; bu mümkün.

Ayrıca, şunu da görüyoruz: İtfaiye erlerinin veya itfaiye birimlerinin -şu anda en etkili birim bunlar- bu tür teknik konularda da yetiştirilmesi gerekiyor. Onlar da kadro problemleri yaşıyor, bu meslek tanımından dolayı da yine kadro problemleri yaşadıklarını görüyoruz. Bunun da bir mevzuata bağlanması gerekiyor. İşte, bunlarla ilgili bütün usul ve esasların koordinasyon merkezi...

Ayrıca, yangın eğitimleriyle ilgili Çin'de -ne bileyim- İngiltere'de özel alanlar var; terk edilmiş bir havaalanını tamamen dönüştürüyorlar, o ülkenin bütün birimleri sırayla gelip orada eğitimlerden, sınavlardan geçiyor. Bir ulusal yangın eğitim merkezinin, bir ulusal yangın test laboratuvarının da oluşturulması ve bunun yine bu koordinasyon merkezine bağlanması doğru olacağını düşünüyoruz.

Bu taraftan bir vekilimiz mimari projeye ilgili soru sordu. Evet, bu işin önce mimari projede bilinmesi, tespit edilmesi gerekiyor. Benim de yaşadığım bir örnek var: Mesela, fabrikanın soyunma odası çıkış mesafelerini kırtarmıyor. Mimari proje

üzerinden incelemeyi yaptık, sonrasında geri bildirim yaptık ve mimar "Ben dış cephe tasarım onayını aldım, cepheyi deldirmem." diye tavrı koydu.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Şunu söylemek istiyorum: Yangın yönetmeliğine uyuyor ama sizin riskli gördüğünüz bir şey var mı, bu anlamda soruyorum, soru çok net. Yangın yönetmeliğinde aksaklıklar söz konusu mudur? Yani siz deseydiniz "Şu mutfağı şu tarafa yapmış olsaydınız bu yangından kurtulmuş olabilirdik." gibi...

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Mikrofonu konuşur musunuz, kayda geçsin.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Hocam, şöyle demek istiyorum: Şimdi, Kartalkaya'da bir yangın oldu ve siz oraya giremediniz. Giremediniz ama elinize proje geldi ve projeye baktınız, "Zaten şuralarda şuralarda noksanlıklar var." Bu ne demek biliyor musunuz? Yani bu, mevzuata aykırı olmasına rağmen bu kadar kontrolden geçmiş demek. Yani demek istediğim, içeride tadilatlar, tamiratlar olabilir, asansör kovanını bozmuş olabilirler, bariyerleri yıkmış olabilirler, kapıları değiştirmiş olabilir ama biz ilk başta, çıplak olarak mimaride ilk başlangıç noktasında işi doğru yaparsak ondan sonrası çok kolay.

Mesela, biz 99 yılında deprem yaşamış bir iliz. 99 yılından önceki yönetmeliğe göre deprem mevzuatına aykırı binalarımız çok. Aynı şey Yangın Yönetmeliği'ne göre de... Az önce Başkanım da ilave etti. Bizim çok işlek bir caddemiz var, işlek caddemizde -bu son denetimler arttı biliyorsunuz yangından sonra, herkes sahaya çıktı- 24 metre derinliği kurtarmayan bir alanda -yani 24 metreyi geçince arkada bir kapı daha isteniyor, yangın çıkışı iki taraftan isteniyor- izin alabilmesi için apartmandaki bütün maliklerin hepsinden olur alması gerekiyor. O zamana kadar yapılmamış ve böyle bir yönetmeliği olmamış bir yerde işvereni zor duruma sokmuşuz. Caddenin içerisinde 2'si olur alıyor, 40'ı alamıyor yani bir kaos var.

Şimdi, bizim buradaki amacımız mevzuatları tekrar düzenlemek yani mevzuatta açıklar varsa, noksanlıklar varsa... Gerekliyse hani mimari takım projeler yapılırken bir yangın bilirkişisinden de bilgi alarak olur alabilir, mesela zemin mekaniği gibi, zemin etüdü gibi, yangın etüdü de olabilir yani öyle bir şey de olabilir diye düşünüyorum. Ama mesela burada aşmak için 99 öncesi -Başkanım bilir- yani 2007 Yönetmeliği'nden önceki şeylerde baktığınız zaman yangın yönetmeliği olmadığı için yapmışlar binaları. Şimdi diyoruz ki: "Yukarıdan olur al." Alamıyor. Ne yapacağız? O zaman ya bu işletmelerin hepsini kapatacağız ya da bir çözüm üreteceğiz, diyeceğiz ki: "Ya, bu tarihten öncekilerde yukarıdan izin almasına gerek yok." Bir kapı açmasına müsaade edeceğiz. Açmak istiyor, imkânı da var, açamıyor yukarıdan izin alamadığı için yani bir tıkanıklık var.

Benim demek istediğim, bu binanın, bu mimari projelerin tekrar gözden geçirilerek... İlk başta siz mesela belediyede görev yapmış olsanız, mimari proje önünüze geldi, baktınız, "Ya, arkadaş zaten bunun bir tane yangın merdiveni var, bunun yeri de tam ortada, asansörlerin yanında. Sizin tahliye edilmenize imkân yok. Bunun çözümü için mutlaka 2-3 merdiven daha yapmanız gerekir." demeniz lazım. Ama şu anda o bina yangın olunca hatırlanan bir bina oldu yani öyle bir sıkıntı var. Bu kadar kurum var, bu kadar denetleyen kurumlarımız var, Turizm Bakanlığı var, İçişleri Bakanlığı var, Çevre ve Şehircilik var, itfaiye var, o var, bu var, herkes denetliyor ama neyi denetliyor? Bir sağlıklı proje olmazsa neyi denetleyecek ki? Yani demek istediğim oydu.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Sayın Vekilim, anladım ben sizi. Ben size kısaca bir şey söyleyeceğim: Yaklaşık bir ay kadar önce İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle bir toplantıya katıldım ve oraya Türkiye Otelciler Birliğinden de Müberra Eresin -yanlış hatırlıyorsam- katıldı. Şöyle bir cümle kullandı, çok amiyane kullanacağım bunu, toplantı içinde kullandığı için de söylüyorum aynı şekilde. "Bizim otellerimizin itfaiye ruhsatlarını yenilediler. Bizim otellerimizin ruhsatlarını kapattılar." dedi Müberra Hanım. Baktım, "Niye kapattılar?" diye sordum. "İskânımız yokmuş bizim." dedi.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Eyvah, eyvah! İskânı olmadan nasıl almış?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Şimdi soruyu doğru ifade edebildim mi, bilmiyorum. Bunu Otelciler Birliği Başkanı açık açık söylüyor. Şimdi, mimari projede bir şey görmüşsünüz, evet, ben görüyorum. Mesela İstanbul'da Anadolu yakasında Bağdat Caddesi diye bir yer var, belki biliyorsunuzdur. Burası kentsel veya rantsal dönüşüm olarak -nasıl ifade ediliyorsa- çok efektif, çok popüler bir yer. Yangın kompartıman alanlarının hepsi ebeveyn banyosu oluyor iskân alındıktan sonra. Bu rutin yani oradaki bütün projeciler bunları biliyorlar ve onun oraya yapılacağını bilerek, belediyedeki arkadaşlar da o yangın merdivenindeki o kompartıman alanının sonrasında ebeveyn banyosu olacağını veya işte, atıyorum, çamaşır odası olacağını bilerek o projeyi onaylıyorlar. Niye? Çünkü bizim o alanlarımız emsal dışı amma velakin biz bunu desek ki "Biz yangınla ilgili alanları koruyacağız, kontrol edeceğiz." bunlarla ilgili hiçbir dediğimizimiz olmaz.

Şimdi, projecilik konusunda şöyle bir şey söyleyebilirim: Ben inşaat mühendisiyim, yangından dolayı biraz mekanik, biraz elektrik yorumlayabilirim, haddim değildir bunu konuşmak ama mimari açıdan bir şeyi çözebiliyorsanız gerçekten çözersiniz, çözmek istiyorsanız da çözersiniz; mühendislikte "Çözüm yok." diye bir kavram yok. Yani sizin söylediğiniz gibi, 1990 yılından önce yapılmış yapının yangın çıkışı yok, tamam, ona göre söndürme sistemi yaparsınız, yangın çıkmasını engelleyecek sistemlerle bunları yönetebilirsiniz. Yani şöyle söyleyeyim: Ben şu anda İstanbul Üniversitesi Beyazıt Kampüsü'ndeki Nadir Eserler Kütüphanesi gibi 1715'te yapılmış bir kütüphaneyi FM200'le yangından izole ettim, bunu ben yaptım, bunu yapabiliyoruz yani.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Peki Hocam, 2007 yönetmeliğindeki "mevcut bina" tanımındaki o atıflar bu yangını çözer miydi eğer yapılsaydı?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - O süreçle ilgili şimdi Serdar Hocam da bir şey söyleyecekti ama ben şöyle basit bir şey söylüyorum: Biz belli şeylerin sürekli denetlenmesi gerektiğini ifa ediyoruz. Yani benim şöyle bir örneğim var: Asansörler 2012'den itibaren "yeşil etiket" "mavi etiket" "kırmızı etiket" diye etiketleniyor, değil mi? Niye? Çünkü asansörlerin güvenlik periyotlarının yapılması gerekiyor ve elektrik mühendisleri odası denetiminde veya makine mühendisleri odası, TSE veya işte ilgili kuruluşlar var, bunları Asansör Yönetmeliği'nde 2020 yılında yapılmış bir revizyonla artık asansöre koymak gerekiyor. İşte, çağrı merkezi koyacaksınız; sadece telefon koymakla olmaz, bunu GSM'e bağlaman gerekiyor, asansörün bir kasa gibi güncellemelerini yapıyor. Bunları yapabiliyoruz değil mi? Asansörde bunları denetleyen bir kurum da var, kuruluşlar da var akredite. Bunu biz konutlar için yaparsak dahi, etap etap önce yüksek riskli iş yerleri için belli periyotlarla bunların denetimlerinin yapılması gerekiyor. Yani siz şimdi sürekli, biraz evvel

gösterdik, iki sene içinde 3 defa yanmış bir tekstil fabrikası... Hani, biz onun farkındayız, orada sigortadan para almak için yapıyor ama yine yangın çıkıyor. Bunun önüne geçmek gerekiyor diye düşünüyoruz. O yüzden, denetlenmesinin sürekliliğinin sağlanması lazım.

Yani, bir kere, örneklerini şurada göstereyim ben size tekrardan. Şu sahadaki fotoğrafa bakabilirsiniz, sağdaki fotoğrafta yangın kompartımanı mimari proje olarak yapılıyor. Burası yangın merdiveni, sakın yanlış anlamayın; projesinde yangın merdiveni gözüküyor, ben projeye baktığım zaman "Burada yangın merdiveni var." diyorum ama yerine gelip baktığım zaman cam korkuluklu, paslanmazlı, yerinde vinil döşenen, PVC döşeme olan bir şeyin böyle geçici alçı panel duvarlarla yapıldığını gördüğüm anda bunun iskândan sonra kalkacağını da biliyorum, Türk mantalitesi. O yüzden, bunun önüne geçmek yolu nasıl? Avrupa'da şöyle uyguluyorlar, ben bunu Almanya'da da denetledim, Almanya'da bir şehre gittim: Ani baskın, gidip tespit yapılıyor; bu tarz kuruluşlarda ani baskınlarla bu tarz denetimler yapılabilir ama o ani baskın korkusu zaten Avrupa Birliğindeki ülkeleri sisteme uygun hâle getiriyor diye söyleyebilirim.

Hocam, çok konuştum.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Estağfurullah.

Yani "Yönetmelik yeterli mi?" diye sordunuz. Baktığımız zaman yeterli, yapılsaydı korunabilirdi.

Başka bir soru: "İtfaiyeler merkezleştirilsin mi?" Bizim incelediğimiz, itfaiyenin yerelde kalması ama güçlendirilmesi, yerelin nasıl yöneteceğinin merkezden belirlenmesi. Eğitim müfredatı, denetim kriterleri... İşte, itfaiye yerelde denetim personelinin kendi istihdam edecek. Bu kişi hangi akreditasyona, hangi sertifikasyona sahip olacak, bunu nasıl elde edecek; bunlar merkezleştirilsin. Ama bazen duyuyoruz işte, yangın genel müdürlüğü, itfaiye genel müdürlüğü gibi... Hani, siz sordunuz ya "İş güvenliği uzmanı denetlenmiyorsa ne işe yarıyor?" diye, o da ilave bürokrasi ve kadro oluşturmaktan öteye gitmeyebilir. Dolayısıyla, İtfaiye Teşkilleri Yönetmeliği'nin eksikleri olabilir, onlar güçlendirilebilir. Yurt dışında da gelişmiş ülkelerde de itfaiye yerelden yönetiliyor ama eğitim, istihdam ve denetim kriterleri merkezden geliyor.

"Malzeme kontrollerini kim yapıyor?" diye Sayın Başkan sordu. Bu bizim yönetmelikte net bir şekilde tanımlı. Bununla ilgili akredite laboratuvarlar var. Üreticiler, malzeme, yapı malzemesi üreticileri buralara ürünlerini gönderiyorlar ve -yine Avrupa Birliği daha doğrusu Türk standartları Avrupa'yla harmonize- ona göre testler icra ediliyor ve ona göre bir rapor üretiliyor. Orada işte, hangi tip binada yüksekliğine ve fonksiyonuna bağlı olarak hangi malzeme kullanılacağı yine yönetmelikte var. Belediyenin ruhsat dairesinde bu işi denetleyen kişi de onu biliyor ve ona göre olup olmayacağını belirleyebilir diyeyim. Yani bunun altyapısı ve...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Burada şöyle bir ekleme yapmam lazım benim.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Kapıdaki olaya takıldım da biraz önce.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Efendim?

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Kapıda, oradan dolayı şey yaptım, evet.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - İşte, ondan şimdi bahsedeceğim.

Şuradaydı onun fotoğrafı. Şimdi, kapıyla ilgili şunu söyleyeceğim: Türkiye'de biz tasarrufa uygun milletiz, tasarruf yapmayı seviyoruz. Yangın kapıları standart izolasyonlara göre üretiliyor, işte altmış dakika, doksan dakika diye bir şey var ve yüz yirmi dakika. Ama biz bir yerde tadilat yaptık, o yangın kapısını söküyoruz, ondan sonra başka bir yere taşıırken onu kesiyoruz, doğruyoruz ve izolasyon kaybına sebebiyet veriyoruz. Orada tekrardan bir yangın kapısı var gözüküyor ama doğru inceleyen birisi o yangın kapısının artık izolasyonunu kaybettiğini, sızdırmazlığını kaybettiğini görebiliyor.

Yine, benzer şekilde, bu soldaki resimde gördüğünüz -burada gözüküyor herhâlde- kapı inanın dışarıdan baktığınız zaman "Bu kapıya minimum 10 bin lira para vermişlerdir." dersiniz yani çok kaliteli, çok sağlam gözükken bir kapı, boyası vesairesi ama on iki dakikada yandı. Yani minimum altmış dakika dayanması gereken bir kapı on iki dakikada yandı. Şunu da açık açık söyleyeyim: Bu kapı deforme edilmiş bir kapı değil yani bir yerden sökölüp başka bir yere takılmış bir kapı değil ama işte, böyle büyük sanayi kuruluşları, hastaneler, derhaneler, okullar bu kapıları bir mimari değişiklik, revizyon yaptıkları zaman atmıyorlar "Nasıl olsa bir daha bir yerde kullanırız." deyip onu oradan şey yapıyorlar ama bunlarla ilgili, mesela şurada gördüğünüz gibi, bu kapı -şimdi şuraya baktığın zaman- bu kapı buranın kapısı mı? Sağdaki resme baktığınız zaman, buranın kapısı değil sanki, bu kapı sökölümüş başka bir kapı takılmış gibi de gözüküyor burası.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Kapı oranın kapısı da ölçü...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - İşte, doğru, bu olabilir ama buranın kapısı da olmayabilir bu. Çünkü normalde bizim 90'a 210 net ölçüye sahip kapı ölçülerimiz vardır ama sanki burada o da yok gibi gözüküyor.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - O köpük yanıcı mı peki, üstteki?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Bu köpük şöyle üstat, eğer bu köpük... Şurada biraz büyümeye çalışayım, görebiliyorsanız eğer. Bu köpük işte -şimdi marka belirtmeyeyim burada- hafif böyle pembemsi ise... Uluslararası 2 tane marka var Türkiye'de şu anda çok fazla ürün satan; Fischer ile Hilti. Bunların yanmaz diye adlandırdığı köpükleri var ama bunlar... Türk mantığı yine söylüyorum, pembeleştirilmiş poliüretan köpük de yapıyoruz merdiven altı.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sarısı mı poliüretan köpük? B1 sınıfı olan değil mi?

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Evet.

Şimdi, sağda gördüğünüz bu poliüretan köpük, yanan köpük veya solda gördüğünüz şu beyaz, açık sarı gibi gözükeler de bunlar yanıcı malzemeler, poliüretan köpük ve artı olarak bunları kullanıyoruz. Bunların da...

Şimdi, şöyle bir şey var: Malzemeyi kim yapıyor? Aslına bakarsanız bu şuna geliyor: Bunu yapan işçiler maksimum ortaokul mezunu yani bunun detayının sorumluluğunu bilen insanlar da değiller. Birileri onlara "Gidin bu işi yapın." diyorlar, onlar da fiyat performans açısından en uygun bulduklarıyla bu işleri yapmaya çalışıyorlar ama bunun arkasından nasıl geleceğini şey yapmıyorlar. Çünkü şöyle bir algı var; ben şimdi, inşaat mühendisiyim ve depremlerle ilgili biraz fazla çalıştığım için, burada sözü gelmişken söyleyeyim: Bir bina depremde göçtüğü zaman hep inşaat mühendislerini, firma sahiplerini içeri alıyorlar, sorgulamaya alıyorlar. Orada çalışan işçileri kimse almıyor. Oradaki işçi demiri belki eksik bağladı, bağlamadı, umurunda değil çünkü sorumluluğu yok.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hocam, skalayı genişlettiniz iyice.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Denetim mekanizmaları önemli.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - İşte, bizim denetim mekanizmamız şöyle: Mühendisler sahada uygulamayı denetlemesi gerekiyor. Mesela İstanbul'da bir ilçe belediye başkanından ben şöyle bir ricada bulundum -ki değer verdi bana, sağ olsun- dedim ki: "Üstat, depreme dayanıklı bina yapmak istiyorsan yapı ruhsatlarında mimar kullanma." "Niye hocam?" dedi. "Mimar statikten anlamaz ki. İnşaat mühendisini kullan yapı ruhsatlarında, bu senin farkındalığın olsun. Sen statik sistemini sağlam çıkarttıktan sonra mimar bir şekilde zaten yürür, mimar kalkıp oradaki demiri kontrol edebilecek yetkinlikte olmayabilir." dedim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Yapı denetim var sonuçta, yapı denetim gidip kontrol edecek yani o mühendis gitmeyecek ki.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - İşte giderse.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Bu arada üniversite mezunu çok fazla inşaat işçisi var, atanamayan öğretmen var çok fazla inşaat işçisi.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Var. Ama yine şuna geliyor Vekilim: Biz mesela şu soldaki uygulamayı... Çok açık konuşayım mı, bu kurumsal bir hastane, bakın, çok kurumsal bir hastane. Bunu ben gördüm, o kurumsal hastanede çalışan belki 5 mimar, 3 inşaat mühendisi, 2 makine mühendisi vardı. Yani bunu bizim algıda seçicilik olarak da adlandırabilirsiniz, konumuzda uzmanlık olarak da adlandırabilirsiniz. Yani "Cehalet mutluluktur."a gidiyor. Bilmiyorlar çünkü. Bilmedikleri bir konuda insanları da sorgulayamıyorsunuz doğrusunu konuşmak gerekirse.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ama Hocam, bunlar yaşayan sistemler. Yani hastane yeni bir şey yapıyor, orada bir ruhsata tabi olmadan bir yerden bir yere elektrik çekiyor, sonuçta onu bir usta çekiyor, burada hava girmesin diye o köpüğü de sıkıyor, orayı sıkılaştırıyor. Yani sonuçta bu yaşanan sistemlerin denetlenmesi kolay değil ama şunu yaparsak -ki bence en büyük eksiklik bu- yani biz dersek ki bu hastanelerin yangın yönetmeliği yönünden denetlenmesini her iki yılda, her beş yılda bir yapacağız, bu doğru.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Altı ayda bir yapmanız lazım.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - O zaman bunların hepsini buluruz.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Altı ayda bir yapılması gerektiğini düşünüyorum. Sayın vekilim şöyle bir şey söyledi: "Malzeme mühendisliğinden kimse yok mu?" Şimdi, biz doktora programımızı açmadık daha, doktora programımızı açtığımız zaman malzeme mühendisi, jeofizik mühendisi... Şimdi, madenlerde sadece maden mühendisini aldık ama aslına bakarsanız madenlerde jeofizik ve jeoloji mühendisleri de kullanılıyor çünkü maden yangınları... İşte Soma madenini hatırlarsanız, oradaki patlamayı ve sonrasında çıkan yangını, bunlar da önemli unsurlar, gerçekten geniş bir akademik altyapıya sahibiz biz İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa olarak. Tabii, sistemleri de buna göre düzeltmemiz gerekiyor diye söyleyebiliriz.

Projelendirmelerle ilgili dediğimiz şeyleri...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - "Sanayi yapılarında projelendirme var mı?" Elbette var. Burada gözlemediğimiz, deneyimlediğimiz, karşı taraf yani denetleyecek, ruhsatı verilecek birimdekiler biliyorsa yönlendiriyorlar, onlar da bilmiyorsa yönlendiremiyorlar. Böyle bir problem var memlekette. Biliyorlarsa gerçekten mimari olarak, tesisat olarak... Bizim yönetmeliğimizde, Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'te var "Algılama, söndürme ve mimari tahliye projeleri hazırlanır, sunulur." diye düzenlememiz var. Bunu inceleyecek görevli bunu biliyorsa detayına hâkimse yapabiliyor yani projelendirme oluyor. Bilmiyor bazen, onu da görüyoruz, orada da işte öneriler oluyor, kabul eden oluyor, etmeyen oluyor diyelim. Yani gri bir bölge var orada.

"İtfaiye erişim merdiveni nereye kadar ulaşmalı?" dediniz. Bu, itfaiyenin kamyon merdiveni değil, vurguladınız. Evet, binanın içinde itfaiyenin en üst seviyeye kadar ulaşabilmesi gerekiyor, projenin de buna göre hazırlanması gerekiyor.

"Yangın güvenliği sorumlusu her yerde var mı?" Yani kâğıt üzerinde oluyor ama pratikte bu bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip mi? Olmuyor. Nereden olacak? O da belirsiz. Sonuçta biz bir program tanıttık bu Komisyona fakat o da bir birimde belli dönemlerde oluyor, kapasitesi belli. Dolayısıyla ben başka bir deneyimimden de bahsetmek istiyorum. Patlayıcı ortam güvenliğiyle ilgili başka bir mevzuat var, 2008-2009 yıllarında kimya ve plastik sektöründe yangınlar, patlamalar arttığında Bakanlık denetimlerini artırdı ve onunla ilgili yönetmelik var "Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik" diye ve bunun dayandığı bir standart, bir direktif var, orada teknik olarak da bir metodoloji anlatılıyor. Biz de öğrendik, fabrikalardan istediler "Bunları hazırlayın." diye ama gördük ki Bakanlığın denetlemeye gelen müfettişlerinin ilk başta iyi anlayanı var, iyi anlamayanı var ve sahada çelişkiler oluyordu, tesis kapatmalara kadar giden durumlar da yaşandı. Ama yıllar içinde Bakanlığın müfettişleri kendilerini geliştirdiler, eğittiler, yetkinliklerini kazandılar, kişilerin sayısını artırdılar; artık 2010 yılında, 2011 yılında yaşanan sorunlar bugün yaşanmıyor. Yani bu, uzun soluklu bir konu ama bir yerden, bugünden, yarından başlamak

gerekiyor bir seferberlik hâlinde. Ve yine, lisans öğreniminde konuyla ilgili -mesela, siz seçmeli ders olsun diye önerdiniz- var bazı üniversitelerde, işte, Gazi Üniversitesinde, Yıldız Teknik Üniversitesinde hocalar o konuyla ilgili çalıştıkları için öğrencilerini de donatıyorlar, bilgilendiriyorlar ama o hoca o gün onu çalışmamış olsa, o konuya bir kişisel ilgisi olmasa sistemli bir yaklaşım yok. Dolayısıyla bunun yine bir üst idareden -Yükseköğretim Kurulu tabii ki- zorunlu ders olarak mühendislere öğretilmesi, mimarlara öğretilmesi gerekiyor çünkü sizin duman tahliyesi için bir menfez açmanız gerekiyor, onun kapıdan belli bir mesafede olması gerekiyor, içeriden döndüğünde mimari tasarımı etkileyecek. Dolayısıyla o detayları ona en başta, daha okurken öğretmek, hazırlamak gerekiyor ki projeler çizildikten sonra sahada revizyonlar olmasın veya baypas edilmek durumunda kalınmasın, bunun zorunlu ders olması gerekiyor.

Doğal gaz kutularından bahsettik, siz de sordunuz "Bunlar için ne yapılabilir?" diye. Esasında bunu risk bazlı yönetmek gerekiyor, açıkçası büyük bir iş bu. Her bir kutunun ayrı bir gözle denetlenmesi lazım. Bereket, ülkemizde betonarme yapı fazla, dolayısıyla etkisi az olabilir çünkü diğer ülkelerdeki yangın olaylarına bakıldığında, bizim ülkemizde şehirde, kentsel bölgelerde çıkan yangınlarda, apartmanlarda, konutlarda esasında çok büyük can kayıpları olmuyor. Bizim apartman tarzında, küçük bölmelerde, beton hacimlerde yaşıyor olmamız bunu sağlıyor ama işte, mesela, Enerji Bakanlığı "İzolasyon yapacaksınız." diyor; yanıcı bir malzemenin üzerine yanmayan bir sıvıyla siz onu yanmaz hâle getiriyorsunuz, o şeye tatbik ettiğiniz zaman belki o aleve o dayanmayacak ve yangın alıp yürüyecek. Bununla ilgili revizyonlar yapılması lazım ama bunun da yine yeni bir denetimle belediyelerin "Buradaki şeyi güçlendir." diye bakış açısını değiştirmesi lazım. Şu anda tabii, iş gücü, insan gücü sıkıntısı; şu anda bina yıkılır mı, yıkılmaz mı dönüşümündeyiz, ona da sıra gelecektir diye düşünüyoruz.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Doğal gaz yangınıyla ilgili şöyle bir şey eklemem gerekiyor Sayın Vekilim: Ben İstanbul'u bildiğim için konuşuyorum, İGDAŞ borularda gazı depoluyor yani mevcut sistemdeki borularda gaz depolamasını yapıyor ve bu boruların yapımı 1990'lı yıllardan itibaren İstanbul'da Tarihî Yarımada, Bakırköy, Beşiktaş gibi bölgelerde başladı öncelikle ve bunların yapımının üzerinden yaklaşık otuz sene geçti ve bazı boruların korozyona uğradığı yani çürümeye başladığı, bunlarla ilgili sıkıntıların yaşandığı da İGDAŞ'taki yetkili arkadaşlarımdan aldığım "off the record" bilgiler. Bunlarla ilgili zaman içinde iyileştirme çalışmaları yapıldı; işte, anotlar, katotlar var, şimdi, kimyayı o kadar bilen birisi değilim; işte, çürümmesini engelleyici kaplamalar yapılarak omurlarının revize edilmesi gerektiği söyleniyor ama bununla ilgili ne zaman bu yapılır, inanın bunu da bilmiyorum ama doğal gazla ilgili de gerçekten büyük bir unsur. Şu günkü koşullarda standartlar sağlanıyor, evet ama otuz yıl evvel yapılan standartlarla ilgili şu andaki standartlar... Biraz evvel Sayın Vekilim Türker Bey'in söylediği gibi, 1997 yılında ruhsatını almış, iskânını almış bir yapı şimdiki standartları sağlamıyor diye bizim doğal gaz borumuzu boşa bırakmak gibi bir ihtimalimiz yok, onu da izole etmemiz gerekecektir diye düşünüyorum.

"Sertifikasyon nasıl veriliyor?" sorusunu biraz evvel Serdar Hocam ifade etti. Serdar Hocam, onu sen sistemle ilgili...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRETİM GÖREVLİSİ DR. ALİ SERDAR GÜLTEK - Bunu üniversite veriyor fakat mevzuatta olan bir sertifika değil, gönüllü olarak insanlar gelip alıyorlar bu sertifikayı; öğrenmek istedikleri için, biz öğretmek istediğimiz için. Buradaki temel motivasyonumuz şu: Bunu Bakanlık, bir üst resmî kurum bu müfredatı, bu eğitim notunu alsın, en az bu kadar anlatsın ama üstüne koyabiliyorsa da koysun, bunun kriterini belirlesin. Bunu kim yapacak, nasıl yapacak; örnek olsun diye biz bu çalışmayı ortaya koyduk, arkasında da duruyoruz ve istiyoruz yani bu ülkenin mevzuatına girsin, bunu yapacak, üstlenecek yapı hangisiyse o da üniversiteden kendi uhdesine alsın, biz de destek oluruz. Kendi başına da yürütebilir, bizimle de yürütebilir ama en az bunların anlatılması, bu seviyede anlatılması gerektiğini örnek olsun diye yapıyoruz. Dolayısıyla şu anda bu konularla ilgili eğitim ve sertifikasyon süreci memleketimizde yok.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ DR. ÖĞR. ÜYESİ UĞUR EMRE TEMELLİ - Şimdi, Derya Vekilimin sorduğu bir soru daha vardı "Sitelere kontrolü nasıl yapıyoruz?" diye. İstanbul'da milyon dolarlarla dairenin satıldığı bir siteye iki ay evvel denetime gittim bu yangınla ilgili, aslına bakarsanız yangınla ilgili değildi; elektrikli araç şarj istasyonu koymak istiyorlardı kapalı otoparklarına -bu da şu anda bir gündem maddesi- ve bizden görüş istediler. Gittim, ön incelemeyi yaptım, dedim ki: Buraya koyamazsınız. "Niye?" Dedim ki: Sisteminiz çalışmıyor. Mevcut otoparklarındaki yangın söndürme sistemleri 2003 yılında yapılmış ve o günden beri bir tane bakım görmemiş; borular sökülümüş, baypas edilmiş, yerleri değiştirilmiş, körlenmiş, kapatılmış. Görseniz, o binaya girseniz hanı sonuçta bu kadar detay bilmek zorunda değilsiniz; girerseniz, bakarsınız "Otopark da ne güzel, yangın 'sprink'leri var, dedektörlerimiz var." Yanlış modellenmiş, yanlış takılmış. "Çok güzel, nizami, pahalı da bir site; her şey vardır." diye alınız oluşabilir ama o tarz yani yüksek aidatların olduğu bir sitede dahi -ki aidatları yüksekmiş, onu da öğrendim- bir yangın söndürme sisteminin, yangın ihbar algılama sisteminin bakımının yapılmadığı aşikâr ortada. Biz yine neye geliyoruz? Şimdi "yangın ve can güvenliği müdürü" dediğimiz bir kavram uluslararası camiada var mı? Var. Uluslararası derken sadece Avrupa olarak düşünmeyin; Katar'da da var bu, Dubai'de de uygulanıyor, Almanya'da da uygulanıyor. Zincir otellerde bu uygulama var zaten ve bunlar uygulamalarını yaparlarken bizdeki Türk mantığıyla gece vardiyasında -en dandik demeyeyim de- en vasıfsız adamı bırakmıyorlar. Olası bir gece yangınında oradaki kalacak kişinin tecrübeli, nerede hangi vananın olduğunu, hidrantın nerede olduğunu, ihbar algılama sisteminin nerede olacağını, panonun nasıl çalıştığını, nereye ne şekilde verdiğini bilen birisinin olması gerekiyor. Zaten genellikle yangınların gece olmasının sebebi veya işte, sabaha karşı olmasının sebebi, insanlar uyurken başlarına gelen bir şeyler çünkü canlı bir ortamda anında gören insanlar müdahale edebiliyor. Yani bu tarz kombinasyonların da yapılması lazım. Bu tecrübeli insanlar var mı? Evet, tecrübeli insanlar kazandıkları tecrübeleri uygulayabiliyorlarsa bunlarla ilgili sorunlar çözülebilecektir ama bizdeki ne olur? Yangından sorumlu, iki yıllık yangınla ilgili sivil savunma ve itfaiyecilik mezunu birisini getirip bir otele yangın güvenlik uzmanı olarak koyarsanız -ki şu anda yönetmelikte bunu koyabiliyorsunuz çünkü o "yangın güvenlik sorumlusu" tanımı net değil, köşeli değil- işe yarar mı? Evet, yarar ama işi yüzde yüzde bilir mi? İnanın bilmiyoruz ve bunu bilmek için de ancak bunu sınavla denetleyerek, yetkilendirerek yapmamız gerektiğini biz ifade etmeye çalışıyoruz, başka türlü bu sistemin önüne geçemeyiz. NFPA Amerika'da bunu -burada 6-7 madde var ama biz özete, 1 sayfaya sığsın diye burada daralttık biraz- çok daha detaylı bir şekilde her ekipmanın nasıl yapılacağına kadar detaylandırıyor ve

bunu sürekli... Biz NFPA'nın yayınlarına yetişemiyoruz; bu konunun uzmanları olduğumuzu iddia etmiyoruz ama bu konuda çalışıyor olmamıza rağmen sürekli yenilenen bir yönetmelikleri var.

Rıdvan Bey bir şey sormuştu. Beden eğitimi konusunu herhâlde ifade ettik fiziksel olarak.

Yangın Yönetmeliği'nin değişmesiyle ilgili şey... Biz bu Yangın Yönetmeliği'nin değişmesiyle ilgili en başta şöyle bir ifade kullanmıştık: Konutlar ile iş yerlerini ayırmamız gerektiğini şahsen düşünüyoruz çünkü konutlarda "konut" kavramı bizde şeye göre değişiyor; 3 daireli bir apartman da konut, 300 daireli bir rezidans da konut ama riskleri birbirinden farklı. İş yerlerinde süreç değişiyor çünkü iş yerlerinde gününbirlik gelen insanların sayısı artıyor. İş yerlerinin içinde sınıflandırmanın yapılarak Yangın Yönetmeliği'nin eksikliklerinin geliştirilmesi taraflarıdır yani "Yangın Yönetmeliği yanlış." dememiz doğru değil, Yangın Yönetmeliği'nde en basit yerde "Bulamadığınız bir yerde NFPA'ya bakın." diyor yani "Bu sorunun çözümünü bilemiyorsanız NFPA'ya bakın." deyip geniş bir şey yapıyor ama bunu belli şekillerde sınırlandırmamız gerektiğini ben şahsen düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Teşekkür ederiz.

Gerçekten çok açıklayıcı, güzel bilgiler verdiniz.

Bu açıklamalarınız ve soru-cevap dâhilinde olan önerileriniz oldu, onları da bize rapor olarak sunarsanız raporumuzun içerisine daha detaylı bir şekilde koyarız; arada geçen noktalar oldu.

Yarın soruşturmada görevli bilirkişileri dinleyeceğiz, yine bu salonda olacağız.

Bugünkü toplantı gündemimiz tamamlanmıştır, önümüzdeki toplantıda görüşmek dileğiyle.

Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati:17.18